#19 / 2017

Ons Buiten is het tijdschrift van Tuinpark Ons Buiten www.ons-buiten.nl

ONS BUITEN

ALV: VERKIEZING NIEUWE VOORZITTER

Van de interim-voorzitter

Beste tuinders, voor u ligt het herfstnummer van het Ons Buiten kwartaalblad. Dit stukje is mijn laatste bijdrage als interim-voorzitter. We staan immers aan de vooravond van de verkiezing van een nieuwe voorzitter. In een aparte brief hebt u de motivaties van de twee kandidaten kunnen lezen. Ik hoop van harte dat u op basis daarvan een goede keuze maakt. Ik hoop vooral ook dat u in groten getale naar de algemene ledenvergadering van 18 november 2017 komt om uw stem uit te brengen. Uw stem is belangrijk.

We krijgen ook een wisseling van de wacht in de kantinecommissie. Oudgedienden maken plaats voor nieuw bloed. Oudgedienden met een lange staat van dienst, enorme toewijding en ruime ervaring. Het bestuur heeft met de oude en de nieuwe ploeg een aantal overdrachtsgesprekken gehad. Het bestuur zal regelmatig in gesprek blijven met de kantinecommissie over het reilen en zeilen in de kantine, het terras en bij feestelijkheden. Meer dan nu soms het geval is, moet de kantine een fijne plek zijn waar zowel oude als nieuwe tuinders en hun gasten zich welkom voelen voor een praatje, een broodje, een drankje en uitwisseling van tuinideeën. Een bruisende ontmoetingsplaats waar ook niet-tuinders, zoals alle andere Amsterdammers, zich welkom weten. Wij tuinders zijn gezegend met een prachtige plek waar tuinieren, rust en natuurbeleving de ruimte krijgen. De wachtlijst voor ons park is lang; veel meer mensen willen graag een tuin. Wellicht een hint voor tuinders met een zwaar verwaarloosde tuin... De gemeente verlangt, ook van ons, openstelling van tuinparken en medegebruik door mensen die geen eigen tuin hebben. Alleen op die manier kunnen we Ons Buiten op deze plek behouden en vrijwaren van nieuwe bouwplannen.

Met veel genoegen heb ik de laatste tijd de rol van interim-voorzitter op mij genomen, maar zoals ik al heb aangegeven, ambieer ik het ambt van voorzitter niet. Ik blijf actief bestuurslid en ga mij nog meer dan voorheen bezighouden met het openbaar groen in algemene zin. De leidraad daarvoor is het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren. Samen met u werken we aan verhoging van de natuurwaarden van Ons Buiten, meer nestkasten, meer vleermuizenkasten, meer gevarieerde grasstukjes, meer insectvriendelijke beplanting en herstellen we de oude verlandingsoevers. Ook de bomencommissie wordt nieuw leven ingeblazen, met een actieve aanpak van onderhoud aan bestaande bomen en nieuwe diervriendelijke beplanting.

Als laatste punt wil ik graag een pleidooi houden voor het doen van meer vrijwilligerswerk voor het tuinpark. De oude garde raakt uitgeput en is toe aan verjonging. Alleen als ook u een extra steentje bijdraagt, houden we Ons Buiten betaalbaar voor iedereen en in de top van de mooiste tuinparken in Amsterdam.

Erik Hooijberg, interim-voorzitter

Tuinpark Ons Buiten
Riekerweg 15
1066 BT Amsterdam
(020) 6174707
www.ons-buiten.nl
tuinpark@ons-buiten.nl

Bestuur
Voorzitter
Erik Hooijberg interim-voorzitter:
voorzitter@ons-buiten.nl

Secretaris
Vacature:
secretariaat@ons-buiten.nl

Penningmeester
Hanneke Weber:
penningmeester@ons-buiten.nl
Vacature: 2e penningmeester

Verzekeringen
verzekeringen@ons-buiten

Tuinoverdrachten
Loes Blaauw:
overdrachten@ons-buiten.nl

Algemene zaken
Vacature: (020) 616 43 72

Groen
Erik Hooijberg:
groen@ons-buiten.nl

Communicatie
Saskia Boerma:
secretariaat@ons-buiten.nl

Technische zaken
Henk van der Raaij:
btc@ons-buiten.nl

Dagelijks beheer
(020) 6174707

Redactie
Sonja Bijenhof (eindredactie),
Annet Vogelaar, Maartje Kouwenberg, Jokuh Stipsen, Lisbeth Anker, Anja Koelstra, Liesbeth Melkert (opmaak), Jeroen Scheeling (fotografie).
Wil je een bijdrage leveren aan Ons Buiten? Mail dan naar:
redactie@ons-buiten.nl. Je blijft met de Nieuwsbrief van Ons Buiten op de hoogte van alle nieuwtjes. Aanmelden kan op **ons-buiten.nl**.

Ons Buiten is opgericht in 1922
Ons Buiten | jaargang 5 | nummer 19 | oktober 2017

in dit nummer

COVERFOTO: WALLPAPER.COM

4 Paul Pestman ging naar het stadsarchief

8 Binnen in Ons Buiten, dit keer een kijkje bij Joost en Lenie de Graaf

11 Kersvers: Lars en Pepijn

12 Voor u gelezen door Ali Hafkamp

14 Groentjes

18 Evert in de boom

22 Moes en meer, Maartje was in Split

24 Agenda van evenementen en leuke excursies in de omgeving

26 Natuurlijk tuinieren, dit keer over vleermuizen

30 Moestuinverhalen

34 Bestuursinformatie + uitnodiging voor de algemene ledenvergadering

In 1909 wordt het Comité van Volkstuinen opgericht.
Rechtsonder: Ervaringen van een beginnende tuinder, in het blad Onze Tuinen, 1911

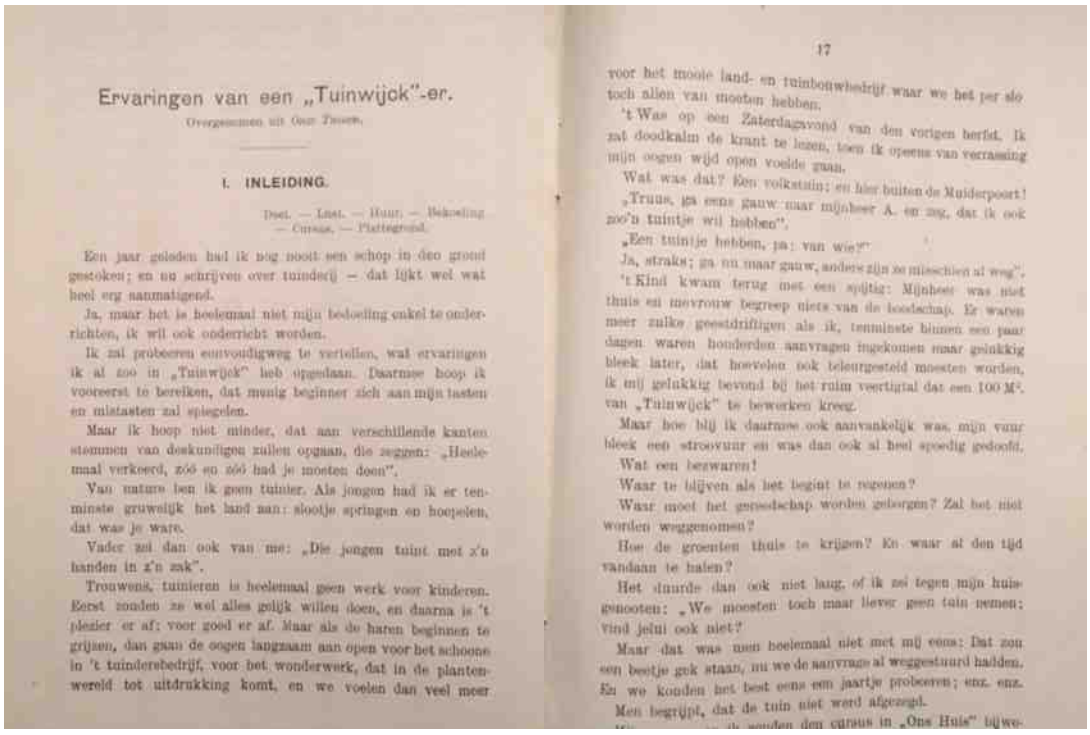

Ervaringen van een „Tuinwijck"-er.

Overgenomen uit Onze Tuinen.

I. INLEIDING.

Deel. — Loot. — Huur. — Bekoeling — Cursus. — Plattegrond.

Een jaar geleden had ik nog nooit een schop in den grond gestoken; en nu schrijven over tuinderij — dat lijkt wel wat heel erg aanmatigend.

Ja, maar het is heelemaal niet mijn bedoeling enkel te onderrichten, ik wil ook onderricht worden.

Ik zal probeeren eenvoudigweg te vertellen, wat ervaringen ik al zoo in „Tuinwijck" heb opgedaan. Daarmee hoop ik voorerst te bereiken, dat menig beginner zich aan mijn tasten en mistasten zal spiegelen.

Maar ik hoop niet minder, dat aan verschillende kanten stemmen van deskundigen zullen opgaan, die zeggen: „Heelemaal verkeerd, zóó en zóó had je moeten doen".

Van nature ben ik geen tuinier. Als jongen had ik er tenminste gruwelijk het land aan: slootje springen en hoepelen, dat was je ware.

Vader zei dan ook van me: „Die jongen tuint met z'n handen in z'n zak".

Trouwens, tuinieren is heelemaal geen werk voor kinderen. Eerst zouden ze wel alles gelijk willen doen, en daarna is 't plezier er af: voor goed er af. Maar als de haren beginnen te grijzen, dan gaan de oogen langzaam aan open voor het schoone in 't tuindersbedrijf, voor het wonderwerk, dat in de plantenwereld tot uitdrukking komt, en we voelen dan veel meer

17

voor het mooie land- en tuinbouwbedrijf waar we het per slot toch allen van moeten hebben.

't Was op een Zaterdagsvond van den vorigen herfst. Ik zat doodkalm de krant te lezen, toen ik opeens van verrassing mijn oogen wijd open voelde gaan.

Wat was dat? Een volkstuin: en hier buiten de Muiderpoort!

„Truus, ga eens gauw naar mijnheer A. en zeg, dat ik ook zoo'n tuintje wil hebben".

„Een tuintje hebben, ja: van wie?"

Ja, straks; ga nu maar gauw, andere zijn zo misschien al weg".

't Kind kwam terug met een spijtig: Mijnheer was niet thuis en mevrouw begreep niets van de boodschap. Er waren meer zulke geestdriftigen als ik, tenminste binnen een paar dagen waren honderden aanvragen ingekomen maar gelukkig bleek later, dat hoevelen ook teleurgesteld moesten worden, ik mij gelukkig bevond bij het ruim veertigtal dat een 100 M². van „Tuinwijck" te bewerken kreeg.

Maar hoe blij ik daarmee ook aanvankelijk was, mijn vuur bleek een stroovuur en was dan ook al heel spoedig gedoofd.

Wat een bezwaren!

Waar te blijven als het begint te regenen?

Waar moet het gereedschap worden gelaten? Zal het niet worden weggenomen?

Hoe de groenten thuis te krijgen? En waar al den tijd vandaan te halen?

Het duurde dan ook niet lang, of ik zei tegen mijn huisgenooten: „We moesten toch maar liever geen tuin nemen; vind jelui ook niet?

Maar dat was men heelemaal niet met mij eens: Dat zou een beetje gek staan, nu we de aanvragen al weggestuurd hadden. En we konden het best eens een jaartje probeeren; enz. enz.

Men begrijpt, dat de tuin niet werd afgezegd.

‘Ontspanning door verzorging der natuur’

De Bond van Volkstuinders bestond op 18 augustus 2017 precies honderd jaar. Ter gelegenheid daarvan was er van 22 juni tot 10 september een tentoonstelling over volkstuinieren in het Amsterdams stadsarchief. Paul ging erheen en doet er verslag van. In dit nummer deel 1: Over het begin, nuts- versus siertuinen en tuinblaadjes.

TEKST & BEELD: PAUL PESTMAN

Alleen al voor het gebouw moet je er af en toe naar binnen: ‘de Bazel’, het monumentale gebouw aan de Vijzelstraat. Gebouwd in opdracht van de Nederlandsche Handel Maatschappij (1926). Een gebouw om eeuwig van waarde te zijn, kom daar nog eens om, bij ABM AMRO. De Bazel is nu alweer tien jaar het onderkomen van het stadsarchief. In de schatkamer van het archief was de afgelopen maanden een tentoonstelling te zien over de geschiedenis van volkstuinen in Amsterdam. Geen overdonderende expositie - meer een overzichtelijke uitstalling van archiefstukken en foto’s. Voor de liefhebber. Het inspireerde me tot wat verder speuren. Dit zijn de dingen die net anders in elkaar steken dan ik dacht.

1.Hoe het begon

Jan Vroegop als aartsvader van de Volkstuinders? Ik dacht altijd dat het volkstuinieren na de Eerste Wereldoorlog was ontstaan, met de oprichting van de Bond voor Volkstuinders en met politieagent Jan Vroegop als drijvende kracht. Vroegop is inderdaad een cruciaal figuur geweest, zonder meer. Hij was betrokken bij de oprichting van de Bond van Volkstuinders in 1917 en was tegelijkertijd voorzitter van deze bond en van het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland (AVVN) dat in 1928 ontstond. Hij bleef tot 1943 voorzitter van het AVVN en tot aan zijn overlijden in 1946 van de Amsterdamse bond.

DE GESCHIEDENIS VAN DE VOLKSTUIN BEGON AL IN 1838 ALS LIEFDADIGHEID VAN DE GEGOEDE BURGERIJ

Maar zoals altijd zit achter een geschiedenis weer een andere geschiedenis. En die is toch ook de moeite waard. Student Niels Wildschut dook in het kader van zijn studie in de geschiedenis van het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland. Uit zijn onderzoeksverslag haal ik het volgende verhaal. De geschiedenis van de volkstuin begon eigenlijk al in 1838, als liefdadigheid van de gegoede burgerij. Die verhuurde vanaf die tijd stukjes grond aan arbeiders. Deze arbeiderstuinen moesten bijdragen aan beschaving en armoede terugdringen. Een arbeider met een tuintje kan makkelijker voorzien in eigen onderhoud en grijpt minder snel naar de fles, zo was het idee. Tijdens de Eerste Wereldoorlog geven gemeenten grote stukken grond uit om voedsel te verbouwen. En in de jaren daarna, komen inderdaad Jan Vroegop en

Van links naar rechts: Uitsnede van de oorkonde, Jan Vroegop, een legende, Affiche Tentoonstelling Bloemenpra

consorten in beeld. Het is de tijd van emancipatie van, en zelfbeschikking voor arbeiders. Denk aan de oprichting van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (NVV) in 1906, het Algemeen kiesrecht voor mannen in 1917, en in 1919 ook voor vrouwen. En de oprichting van de VARA (1925). Zo ook een bond voor Volkstuinders. Geen liefdadigheid, maar zelfbeschikking! Eendracht maakt macht. Dat had zowel een praktische kant (inkoop van materiaal, verbetering van paden), maar ook een politieke: huur van hele complexen van de gemeente, en strijd voor behoud van tuincomplexen bij stadsuitbreidingen. Het volkstuinpark werd overigens al vroeg niet meer alleen bevolkt door arbeiders. Ook andere beroepsgroepen, zoals kantoorbeambten, begonnen te tuinieren, zodat de arbeiderstuin met recht meer een volkstuin werd. Het onderhouden van de tuin gaf veel stedelingen de kans om actief in de natuur bezig te zijn, en in aanraking te komen met haar grillen. En zo te 'ontsnappen' aan hun eentonige 'gemechaniseerde' beroepsleven. [En zo werkt het eigenlijk nog steeds, zie de Kersvers in dit nummer! red.]

Jan Vroegop beschrijft vol vuur: "Onbewust, doch onweerstaanbaar, ontwaakte bij vele Amsterdamsche Volkstuinders een hechte liefde voor de natuur".

DE VOEDSELPRODUCTIE MOEST VOOROPSTAAN

2. Nutstuinen of siertuinen?

Ik dacht altijd dat onze siertuinen pas in de jaren zestig van de vorige eeuw waren ontstaan, en dat er voor die tijd alleen maar groente werd verbouwd. Niets blijkt minder waar. Natuurlijk, in tijden van armoede en oorlog zijn Amsterdamse volkstuinen inderdaad gebruikt om groenten te verbouwen. Dat ging in de jaren dertig zo lekker, dat de landbouwsector zich roerde en waarschuwde tegen overproductie en illegale handel… Het ministerie van Landbouw vroeg gemeenten in 1935 dan ook om de volkstuincomplexen niet groter te laten zijn dan 300 m2. In de Tweede Wereldoorlog gaf de gemeente opnieuw extra grond uit voor het verbouwen van voedsel, en steeg het aantal volkstuinders van 5840 tot 41.000 leden.

Wat nu zo leuk blijkt uit die tentoonstelling is dat de Bond van Volkstuinders zich al vanaf 1919 inspande voor siertuinen, onder het motto 'ontspanning door verzorging der natuur'. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was er namelijk een verbod afgekondigd op het telen van siergewassen op volkstuinen: de voedselproductie moest vooropstaan. Om dat verbod af te schaffen, wendde de bond zich tot de gemeente: "De volkstuin moet de plaats worden, waar de liefhebber van de natuur met vrouw en kinderen zich door tuinieren kan ontspannen (…)". En met succes. In 1921 werden in Amsterdam siertuinen toegestaan. Bovendien mocht er voortaan op de tuin een huisje gebouwd worden waar spullen in opgeborgen konden

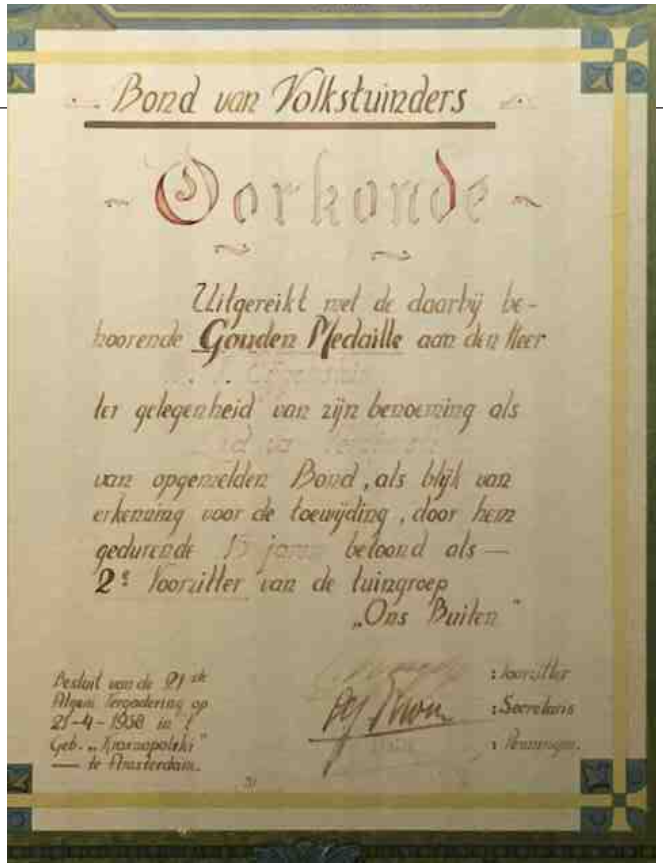

acht in de Rai, ook de tweede voorzitter van Ons Buiten de heer W. Eijgenstein, staat in het zonnetje, 1938

worden. Maar dat kon natuurlijk ook dienen ter ontspanning! En waar in andere steden tuinders van de ene op de andere dag hun tuintjes moesten opgeven, kwamen er in Amsterdam meer zekerheden. Dat zorgde ervoor dat het ook de moeite waard werd om huisjes te bouwen en siertuinen aan te leggen. Jan Vroegop schrijft hierover in een knipsel dat te zien was op de tentoonstelling: "Het is wel een frappant verschijnsel, dat het volkstuinwezen zich hier te lande wel het allersterkst heeft ontwikkeld te Amsterdam. Niet alleen in aantal en omvang, doch evenzeer in cultureelen zin. Terwijl in vele andere steden van ons land het volkstuinwezen tot huidigen dage nog bijna uitsluitend gebaseerd bleef op den verbouw van 'eigen groenten', werd door de Amsterdamsche volkstuinders in steeds sterkere mate aandacht geschonken aan de voortkweeking en verzorging van velerlei bloemgewassen".

De bond hamerde er ook bij de leden op: de volkstuin diende een 'lusthof' te zijn voor het hele gezin en het volkstuinpark een fraaie oase in de stedelijke omgeving. Nutstuinen werden oorlogstuinen genoemd; ze deden de Amsterdammers denken aan de tuintjes in de Eerste Wereldoorlog. Dit was in 'De Volkstuin' te lezen, na een bezoek aan een net opgericht complex in Utrecht.

De resultaten van die voortkweeking en verzorging werden vanaf de jaren twintig ook vol trots uitgesteld op diverse tentoonstellingen. De Eerste Nationale Tentoonstelling op Volkstuingebied in Amsterdam (E.N.T.O.V.A.) werd in 1932 gehouden en was een groot succes. En natuurlijk deed 'Volkstuin-afdeeling Ons Buiten' aan het Jaagpad er nog een schepje bovenop: zij houdt 'in haar clubgebouw op eigen terrein' een lathyrustentoonstelling: het begin van een goede traditie. Vergelijk Tuinkunst en de Open Tuinendag die we nu kennen. Het krantenbericht meldt ook nog dat het bestuur van Ons Buiten vele belangstellenden verwacht.

3. Tuinblaadjes zijn van alle tijden

In het vorige nummer van Ons Buiten begon Anja Koelstra, nu een jaar op de tuin, een nieuwe rubriek over haar ervaringen als beginnend moestuinder. Leuk idee? Zeker! Nieuw? Eh nee, weet ik sinds het bezoek aan de tentoonstelling. Dat er al eerder tuinblaadjes waren, had ik wel verwacht. Maar kijk eens naar het relaas van een beginnend tuinder uit 1911(!), die net als Anja zijn ervaringen aan het papier toevertrouwt. Zoek de overeenkomsten…

Tot zover deel 1 van dit verslag. In het volgend nummer het vervolg: over de strijd tegen verstedelijking, de roep om meer openheid, de tuin in de oorlog en gedoe met de bond.

Geraadpleegde literatuur:

Niels Wildschut, Het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland: 2928-2012, Een kleine eeuw inzet organisatie in het Volkstuinwezen, 2012.

Anne-Mariken Raukema en Saskia Boerma, Groene Oases, 100 jaar volkstuinders in Amsterdam, 2017.

no. 406

Binnen in Ons Buiten

In elk nummer van Ons Buiten nemen we een kijkje binnen bij een van onze tuinders. Deze keer zijn we bij Joost en Lenie de Graaf. Twee 'oudgedienden' van Ons Buiten: lieve, gastvrije en enthousiaste mensen. Joost is 82 en Lenie 76. Beiden genieten van een welverdiend pensioen. Joost was liftmonteur en heeft gevaren en Lenie heeft als administratief medewerkster gewerkt bij de Slavenburgbank en vele andere banken die daarna kwamen. Zij is nu vrijwilligster bij het Anthonie Van Leeuwenhoek.

TEKST: **JOKUH STIPSEN**
FOTO'S: **JEROEN SCHEELINGS**

Sinds wanneer zitten jullie op Ons Buiten?
'Sinds 1978 zitten we hier met groot plezier. Tijdens het seizoen wonen we op onze tuin. Heerlijk!'

Waarom Ons Buiten?
Joost: 'Mijn zus had op Ons Buiten een tuin en toen we gingen kijken, waren we meteen verkocht! Toen ik 15 jaar was, heb ik geholpen een huisje te bouwen van een oud-collega. Vandaar dat ik Ons Buiten wel kende. Gelukkig vond Lenie het ook heerlijk, want je moet er samen aan beginnen.'
Lenie: 'We hebben ons meteen ingeschreven en moesten daarna vijf jaar wachten voor we in aanmerking kwamen voor een huisje. In die tijd kwamen er maar ongeveer vier huisjes per jaar vrij. Toen het nieuwe stuk erbij kwam, schoot het op. We hadden mazzel, want toen schoven we 26 plaatsen omhoog op de wachtlijst. Dat kwam door al die nieuwe tuinen in dat stuk van het tuinpark.
We kregen een huisje met één slaapkamer, een douche en wc, want het was te klein voor een gezin met kinderen. Bij gezinnen met jongens en meisjes moesten de kinderen gescheiden slapen. Dat was toen zo! Wij hebben geen kinderen, dus dat huisje was voor ons. In dit huisje hebben we negen jaar gewoond.'
Joost: 'Ik zei altijd dat als ik 55 jaar zou worden, ik wel een goed huisje wilde hebben. We gingen het huisje nalopen, en zagen dat het aan vervanging toe was.'
Lenie: 'Ja, er zat een barst in de vloer waar de pissebedden doorheen kwamen. Daar schaamde ik me voor, en vertelde dat niet op mijn werk. We lieten toen een casco huisje neerzetten en Joost heeft het afgebouwd. Ik zorg voor de tuin en Joost kweekt de mooiste Afrikaantjes die er zijn. Tegenwoordig komt een vriend het gras maaien. Oude vrienden helpen elkaar. Je ziet dat wat je voor een ander doet, zich later terugbetaalt.'
Joost en Lenie laten me de Afrikaantjes zien. Het zijn Afrikanen heel groot, zoiets heb ik nog nooit gezien. Joost is er heel trots op en dat mag ook wel! Ze zijn prachtig. Overal in de tuin staan prachtige potten.

Wat is jullie mooiste moment ooit geweest op de tuin?

Joost: 'Wat ik het allerleukste vond, was toen ik werd gevraagd mee te spelen in een toneelstuk. Dat stuk heette 'De voordeur stond open'. We hadden hier op Ons Buiten een toneelclub en voor dit stuk hadden ze een oude kerel nodig, een opa. Ik stond boven aan de lijst. Verschillende keren liepen ze langs mijn tuin en eindelijk liepen ze naar binnen om te vragen of ik mee wilde doen. Ik zei dat ik er een weekje over wilde nadenken, maar Lenie zei meteen: "Dat moet je niet doen! Je moet meteen ja of nee zeggen!" En toen heb ik opgebeld dat ik het zou doen! Ik heb me hier een wintertje gehad… (de ogen van Joost twinkelen van plezier). Je oefende die winter op donderdagavond. Als het toneelstuk was geflopt, dan hadden ze mij die winter niet kunnen afnemen. Met dat stelletje ongeregeld…! Hahaha! Wat hadden we een lol! Ik was dus een opa. Ze hadden me heel oud geschminkt: met grijze haren en ik had een jas 'met staldeuren' aan, een jacquet. De mensen zeiden later: "Het stuk begrepen we niet, maar we hebben ontzettend gelachen!"'

Lenie: 'Van die originele ploeg zijn er jammer genoeg al zeven overleden. De toneelclub heeft daarna nog twee jaar bestaan en toen hield ie op. Net zoals veel andere leuke dingen die we deden. Kijk naar de bustocht! Die is er ook niet meer, omdat er te weinig animo voor is. Vroeger hadden we *diner dansant*, waarbij we helemaal in het lang gingen. Mooi opgedirkt, lekker eten en dansen. Je kon dansles krijgen. Ik ben zo trots op wat er hier op OB kon en nog steeds kan.'

Joost: 'En het dansen op de tafels tijdens de Tirolerfeesten! De vrouwen in Dirndljurken en wij mannen in lederhosen!

Hebben jullie vrijwilligerswerk gedaan?

Lenie: 'Vanaf het begin. We zijn op de tuin gekomen, het grasveld overgestoken naar de kantine en daar zijn we gebleven. Joost is bij de JOC gaan werken. Hij werd commissielid, maar dat wilde hij niet, en toen hebben ze er een andere naam aan gegeven: medewerker. Joost werd de eerste medewerker. Daar leerde hij weer andere mensen kennen en ging toen ook bij de beschoeiing werken. Toen Joost ziek werd, zei hij tegen de mannen van de beschoeiing: "Jongens, het spijt me. Ik kan het niet meer aan." Toen zeiden ze: "Nou, wij willen je er toch bij hebben. Dan ga je maar in de kantine koffie zetten!" En dat doet hij nog steeds voor de mannen. Vrijwilligerswerk wordt een deel van jezelf. Het is het mooiste wat je kunt doen.'

Joost: 'Weet je, als je drie uur een tuinbeurt doet, dan is het klaar. Dat was niets voor mij. Zo krijg je geen saamhorigheid. En dat is Ons Buiten! Een vrijwilliger staat zich van 's morgens tot 's avonds in het zweet te werken en vindt het nog leuk ook! Anders moet je het niet doen. Je moet het leuk vinden. Zo kweek je die saamhorigheid.'

Lenie: 'Vanaf het eerste jaar kwam elk commissielid naar ons toe, want ze zagen wel wat in ons. We werden er kopschuw van. Toen kwam de toenmalige voorzitter naar ons toe om te vragen of ik in de kantine wilde werken…'

Joost: 'Nou, hij heeft dat anders geformuleerd, hahaha. Hij kwam de tuin op en zei tegen Lenie: "Ik vind jou geschikt om vrijdagavond te bedienen bij het klaverjassen!" En tegen hem kon je geen nee zeggen. Dat was meneer Seunke. Hij had charisma! Als die man ergens binnenkwam, dan hield iedereen op met praten. Hij had geen kapsones, was vriendelijk, maar hij had charisma.'

Lenie: 'En ik ben tot nu toe in de kantine te vinden. Het leuke is dat je bijna iedereen van het tuinpark leert kennen. Nu kunnen we niet meer zo veel doen, maar iedereen kent ons. En Ons Buiten zorgt er nu voor dat we in het leven staan. We blijven lekker in de running.'

Joost: 'Ja, je hoort dan: "He Joost". En de kinderen roepen: "He ome Joost"'(Joost glundert als hij erover vertelt).

TIP voor nieuwe tuinders

'Ga op de tuin wonen en sluit je ergens bij aan. Als je hier woont, is het makkelijker om je tuin mooi te maken. Als je hier één keer in de week komt, wordt het 'een werkkamp' als je de tuin goed wilt bijhouden.'

B

Kersvers

Elk seizoen vertrekken er tuinders van Ons Buiten. En dus komen er ook nieuwe tuinders bij. We geven deze kersverse 'Ons Buitenaars' graag een stem en gezicht in deze rubriek.

Wie: Lars en Pepijn
Laan ons buiten: Cornelialaan
Beroep: Lars (37) is strategisch ontwikkelaar bij een mediabureau, Pepijn (40) is creatief producent/scenarioschrijver verhalenbureau

TEKST EN BEELD: **ANNET VOGELAAR**

Lars en Pepijn zijn afgelopen winter kersvers op Ons Buiten gekomen. Na een lange bouwperiode hebben ze nu eindelijk tijd om te genieten van de rust in hun pasgebouwde houten paleisje.
Lars, een geboren Amsterdammer, nam Pepijn mee op sleeptouw naar Ons Buiten waar een aantal vrienden van zijn ouders ook een huisje hebben. En zo kwam Pepijn uit Steenbergen voor het eerst in aanraking met het fenomeen tuinparken. Pepijn: 'Ik wist helemaal niet van het bestaan af, en was vol verbazing hoe mooi het hier was. Wat leuk!'

De zoektocht

Lars: 'Twee jaar geleden, in het voorjaar, besloten we ons in te schrijven. En vanaf vorig jaar gingen we iedere twee weken langs om te kijken of er huisjes te koop stonden. Dat het winter was, en we op het verkeerde bord direct bij de ingang keken was niet zo handig… We hebben hier wel om gelachen. Toch hebben we het park beter leren kennen dat winterseizoen. Vanaf toen wisten we hoe het hier werkt en we gingen in het voorjaar enthousiast verder met onze zoektocht.'
Pepijn: 'Twee huisjes en deze mooie tuin (zonder huisje) kwamen vrij. Eerst waren we verliefd op een huisje in deze laan, maar op advies van Lars' ouders hebben we toch gekozen voor dit prachtige plekje. Het idee om alles helemaal naar onze eigen wens op te bouwen, maakte ons blij. De tuin is geweldig en het heeft ons verrast hoeveel mooie planten en bloemen tot bloei zijn gekomen. We hebben eigenlijk alleen wat onkruid weggehaald, het gazon opgehoogd en grasmatten neergelegd. We hebben het afgelopen half jaar ervaren hoe fijn het is om in die tuin te werken. Lars: 'Je hoofd raakt echt helemaal leeg door op de tuin te zijn, direct na aankomst van je werk voel je dat je ontspant.'

De opbouw

Lars: 'We hebben ongeveer een half jaar nodig gehad voor de voorbereidingen. Uiteindelijk is het ons gelukt om in vier maanden tijd het huisje op te bouwen. Er lag al wel een basis voor de fundering, het zand was gestort en ingeklonken, en achtergelaten stenen hebben we gebruikt om het huisje op te bouwen. We hebben gekozen voor een ringbalk onder het huisje, zodat we het geheel na een verzakking eenvoudig kunnen opkrikken.'
Pepijn: 'Voor de opbouw hebben we veel tips gekregen van mensen op het tuinpark: we kregen onder andere adressen van bedrijven die huisjes kunnen bouwen. Daar zijn we langsgegaan en uiteindelijk zijn we bij een houtzagerij terechtgekomen die ons zelfontworpen huisje tot op de centimeter heeft gezaagd naar onze wensen. In twee dagen hebben ze vervolgens het huisje opgebouwd. Op dag één werd de vloer gelegd, en op dag twee werden de muren en het dak erop gezet. De binnenkant duurde wat langer, vanwege de leidingen, elektra en de isolatie. Het huisje is opgebouwd van Douglas houten planken. Dit hout zit vol met hars, zodat het van zichzelf goed blijft en niet hoeft te worden bewerkt. Lars: 'Eerst was het wel even wennen, want de kleur leek een soort biggetjesroze… Gelukkig is deze al weer een beetje verkleurd.'

De inrichting

Pepijn: 'Alles hebben we van tevoren uitgemeten: de indeling van de slaapruimte, badkamer, ramen en de openslaande deuren. We hebben werk uitbesteed, maar ook veel zelf geklust - zoals de installatie van de keuken die we bij Ikea op maat hadden laten maken. De meeste spullen hebben we via Marktplaats gevonden - een dag lang zijn we het land doorgereden met een busje om alles op te halen. Het resultaat is prachtig geworden.'

Hulp

Lars: 'Gedurende het bouwproces zijn we in korte tijd vertrouwd geworden met het reilen en zeilen op het park. Tijdens de werkbeurten ontmoet je ontzettend veel mensen. Ook kwamen mensen langs om ons te adviseren. Ook hebben we leuke buren die ons veel hebben geholpen. Dan konden we naar de wc of kregen we ineens een thermoskan koffie. Het was hartverwarmend om te ervaren hoeveel steun we van iedereen kregen.'
Pepijn: 'Ook de harde kern vrijwilligers die het gehele jaar doorwerken op het park, zoals Henkie en Thomas, hebben veel voor ons betekend. We moesten op een gegeven moment zeshonderd stoeptegels naar ons huisje verplaatsen. We dachten dat wel even snel te doen met een van de karren. Wij maar trekken aan die kar, terwijl de mannen van het park zich kapot lachten en vervolgens met de tractor heen en weer reden om die tegels hier te krijgen.'

Ontspanning

Sinds deze zomer wonen Lars en Pepijn op de tuin en in de toekomst willen ze graag het gehele seizoen verblijven. Vanuit het park stappen ze samen op de fiets naar het werk, en ook hun vakantieweken bleven ze op het park. Even niet klussen en alleen maar genieten van de rust met elkaar en met vrienden die regelmatig langs komen. Pepijn: 'Zo fijn, Ik heb voor het eerst sinds afgelopen jaar een boek gelezen, en ben alweer bezig in mijn tweede.'

Komen muggen af op licht?
'Licht uit, anders komen er muggen binnen/in de slaapkamer/ in het huisje...' Nog altijd hoor je mensen dit roepen, bijvoorbeeld als ze 's avonds naar bed gaan. Maar het is een fabel; muggen komen niet af op licht, maar op lichaamsgeur. Die lichaamsgeur is bij ieder mens anders, en daarom wordt de een meer geprikt dan de ander. Het zijn de vrouwtjesmuggen die steken - ze hebben de eiwitten uit het bloed nodig om eitjes te kunnen leggen. Eigenlijk is er maar één manier om je nachtrust niet te laten verstoren door irritant gezoem: slaap onder een klamboe of plaats een hor voor je raam.

Koffie in de tuin
Wist je dat hortensia's en rozen dol zijn op koffie? Koffie bevat stikstof, kalium en magnesium: stofjes waar deze planten goed bij gedijen. Ook in de moestuin werkt koffie heel goed als bemesting. Gooi koffieprut dus niet weg, maar meng het door de aarde of gooi het op de composthoop. Het levert sterkere planten en een betere oogst op en bovendien helpt koffie ongewenste bezoekers als slakken uit de tuin te houden.

Wintertips
- Controleer de dakgoten, regenpijpen op afgevallen bladeren. Zet sierpotten binnen.
- Snoei druif en kiwi. Dit kan vanaf december t/m februari.
- Hark de laatste maairesten uit het gazon.
- Pak het oculatiepunt van stamrozen in met stro, dat je met een touwtje vastbindt. (Het oculatiepunt ligt als het goed is onder de aarde, maar kan soms bovengronds komen doordat de aarde is weggespoeld. Het is het punt op de de stam waar de takken uit komen.) Heeft hij een zware kroon, kort de takken dan wat in, zodat ze niet uitscheuren.
- Geef potten met wintervioolties af en toe water en haal verwelkte bloemen eruit – deze bloeien bij mild weer gewoon door.

Tuingereedschap in topconditie
Maak gereedschap na gebruik altijd schoon. Verwijder aarde het liefst met een harde borstel. Vet metalen delen geregeld in met olie, en voorzie bewegende delen ook van een drupje olie. Verwijder roest met schuurpapier. Behandel houten delen van spade, hark, plantschopje en ander tuingereedschap in het voorjaar en najaar met gekookte lijnolie. Hou scharen en spade scherp door ze te (laten) slijpen.

Slaapzakje met stekels
Tijdens zijn winterslaap daalt de lichaamstemperatuur van een egel van 35 naar zo'n 5 graden. Van alle winterslaaphoudende dieren heeft de egel misschien wel de vernuftigste winterjas. Hij rolt zich op in zijn eigen slaapzakje: stekelig van buiten, warm en zacht van binnen. Vanaf de zomer werkt de egel al aan zijn onderhuidse vetreserve door extra veel te eten. De 'voering' van zijn jas bestaat uit wit en bruin vet. Het witte vet laat de motor de hele winter zachtjes branden, en het bruine vet geeft hem in het vroege voorjaar een *kickstart* om weer naar eten te kunnen zoeken. Zodra de temperatuur onder de 10 graden daalt, legt de egel onder een struik of een hoop tuinafval een holletje aan. Dat bekleedt hij met een dik pak isolerende bladeren. Als het buiten 10 graden vriest, is het in het holletje altijd nog tussen de 1 en 5 graden.

Voor u gelezen...

DOOR ALI HAFKAMP

Hartslag en ademhaling lopen sterk terug, en de voedselvertering komt stil te liggen. Zo spaart het beestje een aanzienlijke hoeveelheid energie. Tijdens zijn winterslaap verliest hij wel een kwart van zijn lichaamsgewicht. Daarna moet hij wel snel eten vinden om kracht te verzamelen voor de voortplanting.

Voor de wintermaanden thuis: Aloë vera

De Aloë vera is oersterk en heilzaam. De dikke, getande bladeren geven de plant een uitstraling die past in elk interieur. Het is een gemakkelijk plant die weinig water nodig heeft. Een mooie bijkomstigheid is dat de plant de lucht in huis zuivert. Deze vetplant groeit al miljoenen jaren groeit op het Arabisch Schiereiland. Er zijn wel driehonderd soorten. Als woestijnplant moet Aloë overleven in een extreem klimaat; daarom maakt hij allerlei heilzame stoffen aan die hem daarbij helpen. Als een blad beschadigd raakt, zal de 'wond' zich meteen dichten met stollend sap. De oude Egyptenaren ontdekten dat dit sap ook voor mensen genezend is, met name bij huidproblemen. Daarom noemden ze de Aloë ook wel de onsterfelijkheidsplant. Aloë vera is vandaag de dag een belangrijke grondstof voor cosmeticaproducten.

Voederen van vogels

In de winter kunnen vogels weinig voedsel vinden, zeker als het vriest of als er sneeuw ligt. Water is ook belangrijk voor de vogels. Je kunt een silo met voer ophangen. Voor schuwe vogeltjes, zoals de heggenmus en de winterkoning, kun je wat voer op de grond strooien. Oud fruit en droog brood vinden veel vogels heerlijk. Of snij een appel doormidden. Overigens: zijn de nestkastjes op de tuin al schoongemaakt? Verwijder oud nestmateriaal en borstel de kast met heet water. De vogels gebruiken de kasten in de winter als slaapplek.

Recept voor de koudere dagen

Als je inspiratie kunt gebruiken: hier een leuk idee van mij. Wij vinden deze broccolitaart heerlijk. Dus ik zou zeggen: veel succes! En eet ze.

Broccolitaart

broccoli
camembert in stukjes
blik perziken
walnoten of hazelnoten
8 plakken bladerdeeg
4 eieren
crème fraîche en taartvorm 24 cm

Ontdooi het bladerdeeg en doe het in de vorm, ook tegen de zijkant. Kook de broccoli in stukjes krap 10 minuten. Laat deze goed uitlekken en leg de stukjes op het deeg. Snij de camembert in kleine driehoekjes en leg deze op de broccoli. Drapeer hier de perziken overheen. Betrooi met wat noten en eventueel nog wat stukjes camembert.
Kluts de eieren en meng deze met de crème fraîche, wat maggi, peper en nootmuskaat. Schenk dit mengsel over de taart. Doe wat aluminiumfolie om de vorm tegen eventuele lekkage. Baktijd ongeveer 60 minuten.

Groeten van Ali

Je eigen hut!

TEKST: **LISBETH ANKER**

Hallo allemaal,
'Je dacht dat er geen einde aan zou komen. Maar voor je 't weet is heel die zomer alweer lang voorbij…' Dat zong zanger Gerard Cox al in 1973, dus je ziet: er is weinig veranderd. De lange dagen zijn aan het korten en jij zit alweer eindeloos op school.
In de herfst en de winter moeten de zonnestralen een langere weg afleggen om de aarde te bereiken. Daardoor is het minder warm. Nou ja, aan onze kant van de wereld. Aan de andere kant, op het zuidelijk halfrond, vieren ze kerstfeest op het strand! Gek idee, he?
Als de zomer voorbij is, beginnen de meeste mensen met de grote tuinopruiming voor de winter. Er wordt geharkt, gesnoeid en gemaaid. Er worden herfstbolletjes geplant en planten gescheurd.
Dierenhotels, voederplanken en vogelhuisjes worden schoongemaakt en klaargezet en de laatste groenten worden geoogst. Kortom: het is een drukke bedoening in de tuin en niemand heeft tijd voor jou. En daarom is dit een uitstekend moment om eens te overdenken hoe jij een uitgekiende schuilhut voor jezelf kunt bouwen. He-le-maal voor jezelf. Waar je je met een goed stripboek en een glas limo fijn kunt onttrekken aan al die tuinheisa. Maar hoe pak je dat aan?
Kijk eerst eens goed om je heen. Is er een goede boom in jullie tuin waar je misschien een stoere hut in kunt bouwen? Hoog of laag maakt niet uit. Of is er ergens misschien een spannend, afgezonderd hoekje? Of bouw jij gewoon een wilgentent midden op het grasveld? Ik bedoel; alles kan natuurlijk!
Ga op zoek naar inspiratie op internet en maak een tekening van jouw toekomstige hut. Denk ook na over de materialen die je wilt gebruiken. Het is natuurlijk een geweldige sport om alles met hergebruikte spullen te doen. Maak het allemaal niet te moeilijk of te groot, zodat je ook zeker weet dat het gaat lukken en dat het

Voornaam: Bob (links) & Toon
Leeftijd: 7 & 10 jaar
Groep: 4 & 7
Waar op de tuin? Cornelialaan
Lievelingsboek: Dolfje weerwolfje Koning van Katoren
Lievelingsdier: mijn kitten Leo (Bob) mijn kitten Blacky (Toon)
Leukste om te doen op de tuin: Verstoppertje en voetballen

is toegestaan door het bestuur van Ons Buiten. (Dus geen 78 verdiepingen of meer!)
Wanneer je ontwerp klaar is, trek jij je ouders aan hun mouw en laat ze jouw voorjaarsplannen zien. Want samen een hut bouwen is natuurlijk het leukst als het een beetje lekker weer is. En …tegen de tijd dat volgend jaar de grote tuinopruiming begint, zit jij lekker te chillen in je eigen, fonkelnieuwe hut! Mag ik op bezoek komen?

Wilgenhut maken

Neem ongeveer twintig verse, soepelgesnoeide wilgentakken van 1,5 á 2 meter lang en eventueel wat binddraad. Snij de takken schuin af en steek ze flink diep in de grond, in de vorm van een cirkel, niet te ver uit elkaar. Steek één tak aan beide kanten in de grond - dit wordt de ingang. Bind de takken aan de bovenkant samen.
Doordat de takken gaan wortelen en blaadjes krijgen, krijg je na een tijdje een mooie, dichtbegroeide hut. Helemáál een plaatje wordt het als je er ook een bloeiende klimmer tussen zet!
Je kunt de hut nóg dichter maken door er ook horizontale takken doorheen te vlechten. Als je dat doet, maak dan meteen hier en daar een raam. Strooi tot slot nog wat houtsnippers op de grond, en klaar is je hut!

Hou je het liever simpel en makkelijk afbreekbaar? Gebruik dan bamboestokken in plaats van wilgentenen en laat deze begroeien met klimop. Zo maak je een mooie, natuurlijke tipi.
Een echte boomhut vergt natuurlijk wat meer werk. Kijk eerst eens op internet hoe je dat aanpakt, en trek daarna je vader, oom, opa, moeder, tante of oma aan hun staart voor een beetje hulp bij het bouwen. In ruil daarvoor val jij ze niet meer lastig tijdens de winter-tuin-schoonmaak! Goeie deal toch?

Groenlispelig suibelkruid

Zondag 3 september nam Tan van Buuren op tuinpark Dijkzicht de eerste prijs in ontvangst voor haar verhaal 'Groenlispelig suibelkruid'. Met dat verhaal had Twan deelgenomen aan de 'Alles voor de tuin'- verhalenwedstrijd die door de Bond van Volkstuinders was uitgeschreven. De prijs werd uitgereikt door 'onze' tuinster Saskia Huybrechtse. Ook Ruud van Buren was namens Ons Buiten aanwezig bij dit festijn.

Achter het huis waarin ik tot mijn tiende jaar woonde lag een wilde tuin vol bomen en hoog gras, waarin het heerlijk spelen was. Onder de aardbeienplanten woonden kabouters, tussen de kersenbloesems zweefden elfen en in de regenton zwommen duiveltjes. Maar die zag alleen ik. Altijd hield ik heimwee naar dit paradijs. En toen ik op driehoog in Amsterdam een zoon kreeg, wilde ik hem en mezelf een nieuwe droomtuin geven.
Die vond ik op tuinpark Ons Buiten: door klimop overwoekerde bomen, mossen en varens. Een huisje dat aan Hans en Grietje deed denken. Een sloot waarin de kikkers kwaakten alsof ze betoverde prinsen waren. Planten met geheimzinnige namen: vrouwenmantel, nachtschade, heksenkruid. Ik leende geld van mijn moeder, met rente terug te betalen, en betrad mijn nieuwe wildernis.

Al gauw ontdekte mijn zoon, die dezelfde ogen heeft als ik, het groenlispelig suibelkruid, een grasachtig plantje met dertien halmen. Als je er een aftrekt en weggooit, stroomt moed en kracht door je aderen.
Op een mistige ochtend was ik aan de rand van mijn bos brandnetels aan het plukken, toen een moeder langs wandelde met haar dochtertje. Dat keek naar mijn huisje, toen naar mij en vroeg: "Mama, is dat nou de heks?" Toen wist ik eindelijk wie ik was.
Vanaf dat moment gebeurden er vreemde dingen. Toverlichtjes verschenen tussen het lover, de dauwdruppels op de vrouwenmantel veranderden in tranen, papavers werden nachtblauw, heksenkringen verspreidden zich. 's Avonds vlogen vleermuizen rond de schoorsteen. In de den tegenover mijn raam zat een witte uil.
Ik zag hem als ik onder de petroleumlamp aan tafel zat. Ik begon te schrijven. Het boek van lang geleden,

over een meisje dat in mijn huisje woont en te maken krijgt met een heks die haar pop betoverd heeft. Terwijl haar tuin uit zijn voegen barst, deed ook de mijne dat.
De buren klaagden. De Verfraaiingscommissie wees mij in dreigbrieven op de gaten in de heg, het te hoge gras, het woekerende drieblad, de dode berk die bij storm een gevaar opleverde. Het vereiste moed om al die vermaningen en waarschuwingen te weerstaan. Gelukkig bood mijn zoon me op mijn donkerste momenten het groenlispelig suibelkruid aan.
Nu heb ik de tuin vijfentwintig jaar. Mijn huisje is in verval. Het verzakt naar twee kanten, breekt langzaam doormidden. Elke lente worden de scheuren dieper. Geen pur houdt de aftakeling in de muren en in mijn botten tegen. En zo is de olifant op komst die met zijn lange snuit... Of?
Mijn kleindochter van drie komt me een sprietig plantje brengen. “Oma, wat is dit?” “Suibelkruid,”zeg ik. “Groenlispelig suibelkruid.”
Mijn zoon kijkt me verbaasd aan. Hij is het allang vergeten. Maar bij haar tovert het een glimlach tevoorschijn. “O ja, daar word je dapper van. Mag ik hem hebben? Voor mijn tuintje?”

‘Groenlispelig suibelkruid’ verschijnt, samen met de twee andere prijswinnende verhalen, in het oktobernummer van de Vroegop. Maar het verhaal mag natuurlijk ook niet ontbreken in ons eigen blad… Twan: Van harte gefeliciteerd met deze eerste prijs!

twanvanburen@planet.nl
Hillegondalaan 370 Tuinpark Ons Buiten
Da Costakade 73-III 1053 WH Amsterdam
tel: 020-612 17 90 / 06-207 68 442

Evert Schrienk

De watercipres van

Twee nummers geleden heeft Evert zich voorgesteld: hij is tuinder op Ons Buiten, en boomverzorger. Zijn kennis van bomen en vaardigheden om in bomen te klimmen, komen op ons tuinpark goed van pas. Met enige regelmaat vertelt Evert ons iets over een bijzondere boom op ons tuinpark. Deze keer is dat een watercipres.

TEKST: **EVERT SCHRIENK EN WIEGERT VAN DIJK**
BEELD: **EVERT SCHRIENK** FOTO VAN EVERT LINKSBOVFEN: **ERIK HOOIJBERG**

De watercipres van tuin 59 heeft een rijke geschiedenis. Ik ben tot in de top geklommen en heb de boomhoogte kunnen opmeten. De watercipres, ook wel Chinese schijncipres, is een bladverliezende naaldboom die vaak wordt verward met de moerascipres. De moerascipres is echter afkomstig uit Noord-Amerika en de watercipres uit een specifiek deel van China. Tot 1941 werd gedacht dat de watercipres uitgestorven was; er waren alleen fossiele afdrukken en resten van bekend. Maar in 1941 ontdekte wetenschapper T .Kan uit Nanking in Centraal-China een solitair staand, levend exemplaar. Verder dan een beschrijving kwam hij niet, totdat een boswachter in hetzelfde gebied takken en kegels verzamelde waarvan hij dacht dat ze bij de waterden (Glypostrobuspensilis) hoorden. Toen dat niet zo bleek te zijn, maar het eerder leek op de ontdekking van een ‘nieuwe soort’, trokken verschillende Chinese en Amerikaanse botanici er tussen 1945 en 1947 op uit om deze bomen in de provincies Sechuan en Hubei te bestuderen. Daar groeiden de watercipressen in de tot dan toe onontdekte Shui-Hsa-Pal-vallei. Al snel werd de link gelegd met de eerder gevonden fossiele resten, en het idee ontstond om deze boom opnieuw uit te zaaien in de gematigde klimaatzones waar hij ooit, tijdens het cenozoïcum (ongeveer 60 miljoen jaar geleden tot heden) had gestaan. De toenmalige politieke en economische situatie in China belemmerde echter de uitvoer van de bomen naar het westen. In 1947 slaagden de Amerikanen erin wat zaden uit te voeren en in 1948 lukte het de Amsterdamse Hortus Botanicus om acht stekken op te kweken. Tegenwoordig wordt de watercipres daarom liefkozend ‘het fossiel dat weer tot leven kwam’ genoemd. Het stukje ‘meta’ in de naam betekent zoiets als ‘lijkend op’, omdat de watercipres vooral op de destijds al wel bekende sequoia’s leek.

Naam:
Watercipres
Officiële naam:
Metasequoia glyptostroboi-des
Hoogte:
24 meter
Omtrek:
7,42 meter op wortelniveau, 5,24 meter op 90 centimeter, en 4,73 op 140 centimeter
Tuin:
59 Helenalaan

Groei en bloei

De watercipres is eenhuizig, wat wil zeggen dat de vrouwelijke en mannelijke bloemen aan dezelfde boom zitten. De mannelijke bloemen zijn tot 10 cm lange bloeiwijzen, klein en rond. De vrouwelijke bloemen zijn groene kegeltjes. De kegels zijn eivormig tot rond en lang gesteeld. Onrijp staan ze rechtop, rijp hangen ze. Beide bloemen zijn onopvallend.
De bomen hebben doorgaans een mooie kegelvorm die vooral in de winter goed te zien is. In het najaar verliest de boom namelijk in korte tijd al zijn blad, nadat hij eerst prachtige rode, oranje en bruine herfsttinten heeft aangenomen. De cipres op tuin 59 levert elk najaar tussen de twintig en dertig vuilniszakken met naaldjes! De naaldjes zijn, in tegenstelling tot die van de moerascipres, tegenoverstaand. De roodbruine bast van de stam, op latere leeftijd naar grijs verkleurend, is vezelachtig met onregelmatige ribbels. De stam is als een schroefdraad rond de kern getordeerd, wat de boom een ongelofelijke stevigheid geeft. Het wortelgestel is wijdvertakt en strekt tot tientallen meters bij de boom vandaan. Dit krachtige wortelgestel zorgt ervoor dat de watercipres zelfs in zeer drassige grond en bij extreem harde wind niet omwaait. Pas op twintigjarige leeftijd geeft de boom kiemkrachtig zaad. De bomen kunnen tot wel 35 meter hoog worden. Opvallend is verder dat er bij de watercipres geen ziektes bekend zijn.

tuin 59

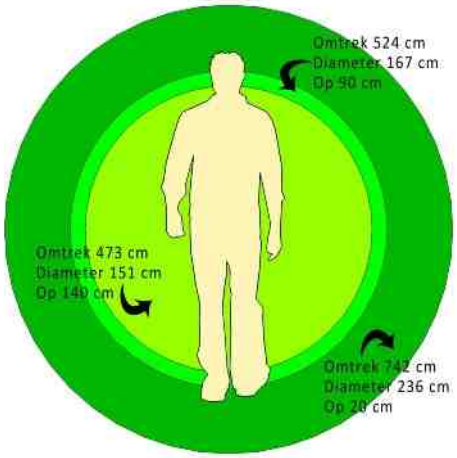

Tuin 59

In het verleden waren tuin 59 en 60 één grote tuin die in het bezit was van een botanicus. Tuin 60 bevatte een boomgaard met voornamelijk fruitbomen Op tuin 59 stonden veel exotische planten en bomen, waaronder de watercipres, en er was een grote, zeer diepe vijver. 'Wij hebben de tuin in 2011 van mijn moeder kunnen overnemen,' vertelt Wiegert van Dijk die al sinds zijn jeugd met veel plezier op Ons Buiten komt. Inmiddels samen met zijn vrouw Marjoke en dochters Cato (4 jaar) en Bibi (1 jaar). 'Mijn ouders hebben de tuin in 1974 van de heer Harlaar overgenomen. Ik loop hier nu al 43 jaar rond. Ook mijn tante en oom, Rie en Cor van Beest (tuin 38) en nicht en neef, Joke en Hans Kuyper (tuin 343, later 168A) hebben altijd op Ons Buiten gezeten. Voor ons als kinderen natuurlijk fantastisch.' Dat deze watercipres een fenomenale boom is staat buiten kijf: 'Hij zorgt – zeker op warme dagen – voor veel koelte en dat is echt heerlijk. Onze hangmat hangt er altijd aan. We hebben een bostuin met bijzondere coniferen, meidoorn, taxus, hazelaars en een Ginko.'

Maar de watercipres heeft ook wel nadelen. In de herfst vallen binnen enkele dagen alle naaldjes uit. 'Veel harken en vegen dus. Maar als hij in het voorjaar weer prachtig lichtgroen uitloopt, dan is dat leed snel vergeten. De wortels zorgen er echter ook voor dat ons huisje telkens een beetje verzakt of omhoog komt. Dan zagen we weer een stukje van een deur of raam af, en gaat het weer een tijdje goed. Maar ondanks deze nadelen is het toch vooral een heel bijzondere boom. We noemden hem vroeger altijd de wonderboom, vanwege zijn uiterlijk. En dat doet Cato nu ook.'

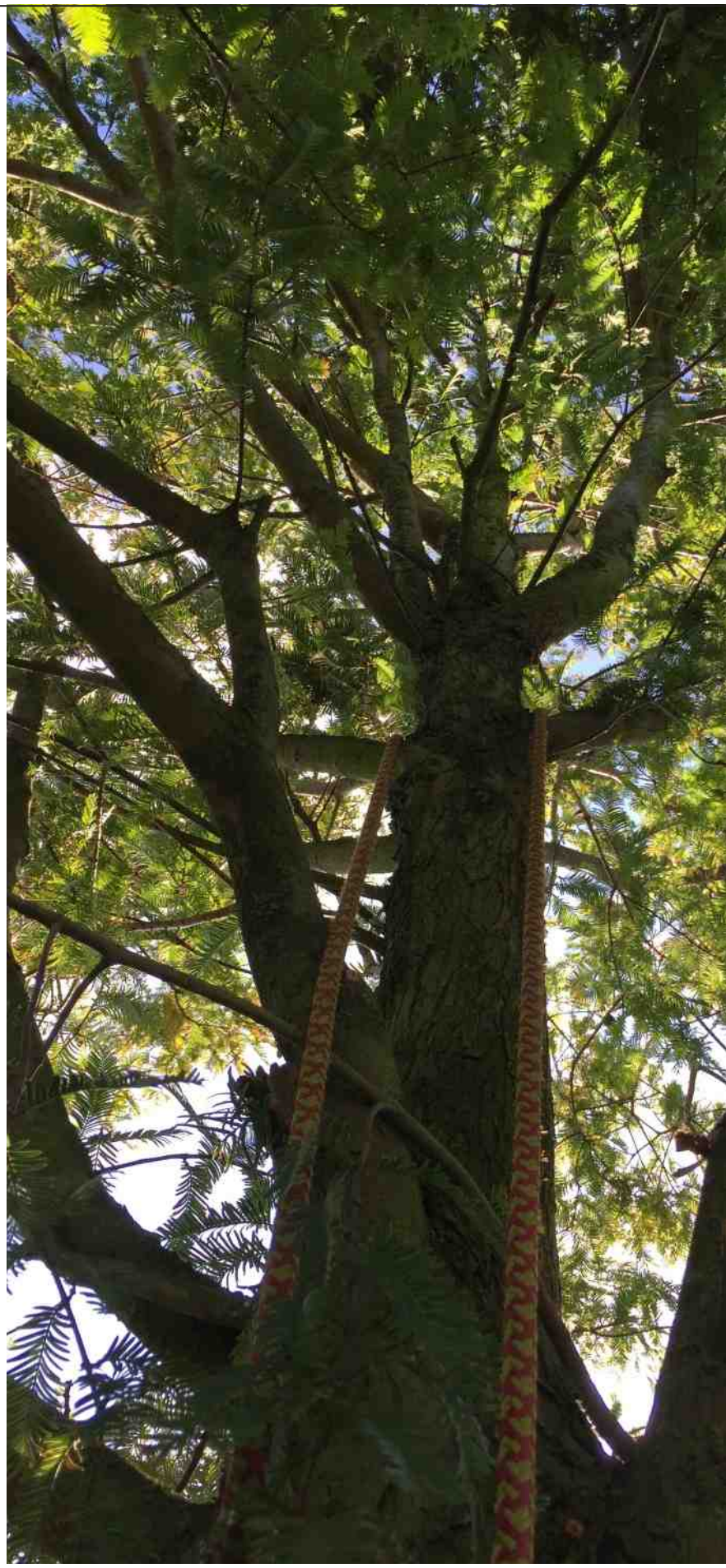

BOTANISCHE TUIN ZUIDAS

Je hebt de Hortus op de Wibautstraat, en vroeger had je nog een hortus en die hoorde bij de Vrije Universiteit. Er was geen geld meer voor deze veel kleinere hortus, en die zou moeten sluiten. Uiteindelijk is dat gelukkig niet gebeurd. De VU vond het toch wel belangrijk om wat groen in de buurt van de campus te hebben, maar de tuin moest zich voortaan wel meer openstellen voor publiek. Wel is de tuin ongeveer gehalveerd, omdat het VUmc er ging uitbreiden… Ik wist helemaal niet af van het bestaan van deze bijzondere tuin: allemaal kassen met een gigantische hoeveelheid cactussen en allerlei vetplanten. Echt mooi! En zo veel! In alle maten en soorten. Er is een klein (piep)tentje met terras waar je een kop koffie kunt drinken. En daar staat ook de kassa om de koffie, maar ook groentes uit hun eigen tuin, zaden, honing en allerlei leuke bijzondere plantjes af te rekenen. Met de koop van plantjes steun je de stichting en echt: we willen allemaal dat dit prachtige stukje groen blijft bestaan, helemaal verstopt tussen de grote gebouwen van de universiteit en het ziekenhuis. **MK**

Van de Boechorststraat 8
Kijk voor openingstijden op de site:
botanischetuinzuidas.nl

TIP!
Volg het nieuws van de hortus botanicus nabij Artis via facebook of de nieuwsbrief. Zo weet je precies wanneer er een hele bijzondere plant in bloei staat. @hortusamsterdam

MEERKOET-BOEK

Overal waar water is, zijn meerkoeten te vinden. Het zijn alledaagse dieren die een alledaags bestaan lijken te leiden, maar schijn bedriegt… Sommige koeten zijn inderdaad hun hele leven trouw aan hun nestplek en hun partner. Maar andere zijn ongebonden avonturiers, die de Middellandse Zee overvliegen om op de Nijl te overwinteren of de Sahara oversteken om neer te strijken in Liberia! Meerkoeten hebben een enorm verspreidingsgebied. Ze komen voor op de Herengracht in Amsterdam, maar ook in de bergen van Nieuw-Guinea. Ze redden zich overal, bijten fel van zich af, en maken zelf wel uit wat ze met hun leven doen. Remco Daalder ging op expeditie naar het Markermeer, het IJ en de grachtengordel om de geheimen van deze meest menselijke aller vogels te doorgronden. **MK**

De Meerkoet – *Remco Daalder*
19,99 euro
Uitgeverij atlas contact

DE GELUKKIGE TUINMAN

Edwin Oden is psycholoog, tuinman, blogger en redacteur van het tijdschrift Psychologie Magazine. Hij houdt een blog bij over zijn tuinleven aan de rand van Amsterdam. Hij schrijft ook columns voor Groei en Bloei. Nu zijn er heel veel blogs, maar deze is echt een aanrader.

'Een andere allium die je gezien moet hebben (en waarmee je gezien kunt worden, for that matter), is de allium schubertii. Hij is lekker extreem, met een top vol bloemetjes op lange stengeltjes, als vuurwerk dat uiteenspat in de lucht. Zet hem wel vooraan in je border, want met zijn korte stengel zien jij en de zon hem al snel over z'n knotsgekke punkhoofd.
Alle alliums zijn natuurlijk prachtig, maar er is geen allium die kan tippen aan de allium cristophii. Ik noem het maar even op: die keurig gerangschikte, geometrische bloemetjes, die mauve kleur paars, die out-of-this-world zilveren gloed die over dat paars ligt.'

Hoe weelderig kun je zijn over een bloem? Verder lezen? **degelukkigetuinman.nl**

BLAADJES

Maak van de nood een deugd! Bladeren vallen van de bomen of liggen al op de grond te verpieteren. Maar eigenlijk zijn het potentiele kwasten, verfpotjes of jawel: schildersdoek. Kwestie van de blaadjes eerst laten drogen, zo plat mogelijk. En daarna met fijnschrijvertjes in de weer. Ofwel een goed pak stiften. Hoewel je ook met aquarel de mooiste dessins kunt verven. Puur natuur in huis gedurende de hele winter. Ook leuk voor in de kerstboom straks. Leef je uit, want als het mislukt: geen man over boord, pak je gewoon een stapel nieuwe blaadjes. Kwestie van blokje om....

TIP!
Tijdens de winter-maanden is het stil op het tuinpark. Maar de echte tuinder, tuiniert lekker door op **face-book.com/ ons-buiten.** Voor ieder-een die niet zonder kan.

HERFSTDIP

Last van een herfstdip? Zonde! Wiie weet krijg je ook nog een kerstdip. En dan duurt de winter in de stad wel heel erg lang. Wij buitenmensen hebben daar natuurlijk doorgaans minder last van dan de gemiddelde stadsbewoner. Maar toch. Je zult het maar hebben. We doen er niet moeilijk over als je met een chagrijnig hoofd een baggerbeugel komt lenen, maar voor degenen die nog lang niet toe zijn aan de antidepressiva, hier wat tips om de herfst lekker door te komen. Goed door te komen, wat? Vrolijk door te komen, want ach de herfst is zo mooi!

1 Ga de buitenlucht in.

2 Drink veel water en voeg af en toe wat uitgeperst citroensap toe.

3 Het is moeilijk maar zeer effectief: even geen internet, tablet, smartphone of televisie. Menigeen denkt dat het ontspant, maar het levert ook stress op (al die vrolijkerds op Facebook..).

4 Maak een lange wandeling buiten Amsterdam. Haal diep adem, en kijk om je heen naar al die mooi gekleurde bomen.

5 Zodra de zon schijnt, ga je naar buiten en keer je je gezicht richting zon. Geeft vitamine D en is bewezen effectief. Als de zon lange tijd uitblijft, is er vitamine D uit een potje.

6 En dan nog een die wel heel moeilijk is voor echte droeftoeters: wees positief! Zoek vrolijkheid op (echt, dit vind je niet op Facebook, ook niet op onze Ons Buiten Facebookpagina. Nu ja, soms een enkele keer misschien wel een beetje). Denk aan het nieuwe tuinseizoen, ga lekker shoppen of blader door oude fotoboeken.

Fijne herfst allemaal!

ONDER REDACTIE VAN MAARTJE KOUWENBERG

Ćevapčići (Spreek uit: tche-va-pee-chee)

Omdat ik vorig jaar mijn gezin de meest waardeloze vakantie *ever* had bezorgd, mocht ik mij dit jaar niet bemoeien met de vakantielocatie. Dochter en zoon zouden het wel eens allemaal regelen. De man wilde na vorig jaar sowieso niet meer mee op vakantie. En de jongste kon het al helemaal niet bieten: die bleef het liefst thuis achter de computer.

Voor wie gemist heeft waar ik het over heb: vorig jaar had ik mijn gezin een huis met zwembad aan de rand van Berlijn beloofd. Maar dat huis bleek een houten schuur in de tuin van voormalige Oost-Duitsers te zijn, die zelf de hele dag in ons zwembadje lagen en hun natte, vaal geworden ondergoed tussen onze badlakens te drogen hingen.

'Oh, oké, dus ik mag mij nergens mee bemoeien?'

'NEE!'

Zoon en dochter gingen aan de slag. Dat ging zo: 'Wat zijn de tien mooiste stranden van de wereld?' 'Google eens?' Ha: de ANWB had een lijstje. Op één stond Navagio Beach in Griekenland ('Nuh, geen Griekenland'), op twee stond Zlatni Rat in Kroatië ('Jaaa, Kroatië!'). En dus werd binnen twee seconden besloten naar welk land we op vakantie zouden gaan. 'Uhhhh, is dat niet een heel stom land?' zei ik. 'Hoezo?' 'Nou, wat eten ze daar bijvoorbeeld? Kool en zo toch? Daar heb ik geen zin in hoor, in kool de hele tijd.' 'Mam, BEMOEI JE ER NIET MEE!'

'Ja, alles goed en aardig, maar ik betaal het alsnog hè! Ik wil ook wel een beetje een leuke vakantie en niet elke dag kool eten en op het strand liggen. En ik wil ook wel een beetje cultuur en zo, hè? Hallo! Ik zeg iets!'

Er werd geïrriteerd opgekeken en vervolgens werd ik totaal genegeerd. Binnen een halfuurtje was de boel besloten: we gingen vliegen naar Split, daar in een appartement voor een paar dagen (cultuur voor mama), vervolgens gingen we met de boot naar eiland Braç, en in een appartement in stadje Bol, dat naast dat geweldige strand nummer twee lag. Tickets werden geboekt, kaartjes voor de boot geregeld, appartementen gehuurd. We hoefden alleen nog maar te wachten tot half augustus.

Die dag kwam. Toen we aankwamen in het hysterisch hete Split, zakte de moed mij geheel in de schoenen. We liepen over een vreselijke boulevard: stinkend naar pis, met honderden meisjes met te korte broekjes waar hun billen onderuit kwamen en te korte truitjes waardoor hun bubbelbuik met piercing zichtbaar werd. Iedereen, maar dan ook iedereen had zijn kuiten vol getatoeëerd, met over het algemeen iets met doodshoofden.

Goed. Het strand was loei- en loeivol, er was daadwerkelijk geen plekje meer om te zitten, en zelfs de zee stond stampvol allemaal veel te bruine mensen.

Goed. 's Avonds aten we bij restaurant Fife (echte traditionele Kroatische keuken!): vijf minuten nadat de bestelling was opgenomen, werd ons eten in grote voederbakken op tafel gepleurd. Kaal en heel veel, maar vooral heel erg smakeloos.

Goed. Het was een lange dag geweest. We moesten maar eens gaan slapen.

De volgende dag waren de dochter en ik vroeg wakker. 'Kom,' zei ik. 'Laten we eens kijken of we een lekker bakkertje kunnen vinden.'

Buiten was het stil. Rust. De lucht blauw. We zagen mensen met papieren zakken waar brood uitkwam. We zagen vrouwtjes met boodschappentassen. Waar kwamen ze vandaan? We zagen de mensen een stenen trap aflopen. Wij erachteraan. De trap was vies en stonk naar pis, maar dat waren we ondertussen wel gewend. En toen… Oh god zij geprezen: toen was daar een hele grote schone overzichtelijke markt.

Met allemaal lange betonnen tafels, netjes in het gelid. Boven elke tafel een vrolijke blauw-met-rode parasol tegen de nu al (half acht in de ochtend!) warme zon. Op elke tafel lagen waren uitgestald van oude vrouwtjes in zwarte kledij, van boeren uit de omgeving. De ene tafel lag helemaal vol, op de andere drie zakjes gedroogde vijgen en een doosje eieren.
Al snel zag ik dat mijn stukje over vijgen in de vorige glossy te vroeg was geweest. Op bijna elke tafel lagen verse groene vijgen, rood van binnen en superzoet. Ze waren er ook gedroogd en semigedroogd - in grote stapels lagen ze daar te lonken. Ik moet helaas zeggen dat mijn eigen paarse vijgen van de tuin er niets bij zijn… En dan perziken: in alle maten, zo sappig! Prachtige zoete tomaten. Paprika's: rood, maar ook bijna witte. En van alles veel en mooi en smaakvol. Dochter wist dat moeder nu blij was.
We haalden verse vijgen bij een boerin in gebloemd schort. Even daarvoor hadden we een non een hele

tas vol bij haar zien halen, en wij concludeerden daaruit dat het goede vijgen moesten zijn. Eieren en tomaten kochten we bij een oud fragiel in het zwart gekleed vrouwtje. Een doosje eieren en een paar tomaatjes waren het enige wat ze te koop aanbood. De tomaten moesten bij de buurman gewogen worden. En bij deze buurman haalden we de perziken, de zelfgemaakte pruimen en perzikenjam. Bij deze man zouden we steeds terugkomen.
We dronken goede koffie bij een klein rommelig tentje. We wisten nu dat alles goed zou komen. En dat kwam het ook: elke ochtend vers fruit en zoete broodjes van de bakker. Elke middag Ćevapčići, broodjes met worst en ui en saus. De gehaktworstjes daarvoor haalden we bij de slager. En bij de bakker haalden we de platte ronde broodjes. De uien sneden we in ringen en de ajvar (saus) haalden we uit een potje.
Dus na de eerste dag werd alles geweldig. Split bleek een hele leuke stad. En eiland Brac had echt prachtige stranden en de perfecte helderblauwe zee. En natuurlijk al dat verrukkelijke eten.
Geen kool gezien overigens.

Recept voor Ćevapčići

Maak eerst de saus. Dit duurt even. Paprika's ontvellen is een klusje, en laat ze nou eerst even afkoelen in die plastic zak, anders brand je geheid je vingers.

Ajvar

2 aubergines
5 rode paprika's
2 tenen knoflook
1 el azijn
olijfolie
zout/versgemalen peper

Verwarm de oven op 250 graden. Prik de aubergines in met een vork, en leg ze samen met de paprika's in de hete oven. Draai ze af en toe en haal ze eruit als ze zwart worden. Dit duurt een half uur à drie kwartier. Doe de paprika's in een plastic tas en laat die even staan. Halveer de aubergines en schep het vruchtvlees in de keukenmachine. Haal de paprika's uit de zak. Nu kun je het vel er heel makkelijk aftrekken. Snij ze doormidden en haal de zaadlijsten eruit. Doe de paprika's in de keukenmachine. Twee tenen knoflook erbij in stukjes. Draaien maar. Niet te lang. Azijn, flinke theelepel zout, flink wat peper, nog een draai, en dan beetje bij beetje de olie, tot je een mooie gladde saus hebt.
Ik heb veel ajvarrecepten met elkaar vergeleken. In de een zat geen knoflook en in de ander weer veel rode peper. Wat ik in Split proefde, was knoflook, en geen scherpte van peper - maar misschien wordt het in elke streek wel weer anders gemaakt.

Ćevapčići

1 pond rundergehakt
1 pond lamsgehakt (of varken)
4 tenen knoflook, fijngehakt
peterselie, fijngehakt
2 el paprikapoeder
versgemalen peper
een eetlepel zout (10/12 gram)
1 ei

Kneed alles door elkaar en maak er worstjes van: 10 cm lang en zo dik als je duim ongeveer. Dan op de hete gril. Houtskool in de zomer, maar een hete grilplaat is natuurlijk ook goed. Niet te lang; lekker smeuïg moeten ze zijn.
Nu is het belangrijk dat je lekkere ronde platte broodjes hebt. Lepinja in Kroatië. Die hebben we hier helaas niet. Pitabroodjes kunnen, maar die vind ik iets te droog. Ik denk dat een rond plat brood van de Turkse bakker het dichtst in de buurt komt.
Snij het brood in vieren, doe in elk kwart een paar flinke lepels saus, en leg er een aantal worstjes op. Bestrooi met veel gehakte rauwe scherpe ui. En laat ik die uien nou net in groten getale geoogst hebben in mijn tuintje!
Dobar Tek!

Agenda

De beeldententoonstelling in het Amsterdamse Bos is nog te zien t/m december.

AMSTERDAMSE BOS

Informatie en aanmelden:
020-5456100

Peuters in het wild

Woensdag 4, 11, 18 en 25 oktober, €7,00 per peuter
Is jouw peuter een boswachter in de dop? Kom dan mee met 'Peuters in het Wild'. Eerst gaan we lekker buiten spelen en het Bos ontdekken, daarna gaan we in de tuin van De Boshalte (vlak bij De Boswinkel) luisteren naar een verhaal of we doen een spel. Elke woensdag een ander thema.
We starten met minimaal drie peuters. Voor peuters van 2 t/m 4 en ouders/begeleiders. Start bij de Boswinkel. Aanmelden: 020-5456100.

Paddenstoelenexcursie

Zondag 15 oktober, 14.00 uur, €5,00 per aanmelding
Je volgt eerst een lezing over paddenstoelen en gaat daarna het Bos in om zo veel mogelijk verschillende soorten paddenstoelen te vinden. Maximaal 16 deelnemers. Voor 12 jaar en ouder. Onder leiding van paddenstoelendeskundigen Henk en Jenny Breij. Aanmelden verplicht: 020-5456100.

De Pure Markt

Zondag 15 oktober, 11.00-18.00 uur, gratis
Opnieuw een markt vol heerlijkheden, naast de Boswinkel. Op de Pure Markt vind je pure producten, verkocht door de producenten zelf. Zij informeren je over de ingrediënten, herkomst en het productieproces. Ook op het gebied van non-food is er een mooi assortiment bijzondere producten.

Nacht van de nacht

Zaterdag 28 oktober, 9.00 uur (gezinnen) en 21.00 uur (alleen volwassenen), €5,00 per persoon
Het Amsterdamse Bos is 's avonds donker en heel stil, of toch niet? Ga mee en wandel met de boswachter door het donkere bos. En zet al je zintuigen op scherp.
N.B. Start: grote parkeerplaats bij de Geitenboerderij aan de Nieuwe Meerlaan 3, Amstelveen. Aanmelden verplicht: 020-5456100.

Beeldententoonstelling

'5e NatuurBoslust'
September t/m december
De Nederlandse Kring van Beeldhouwers organiseert al enige jaren samen met het Amsterdamse Bos unieke beeldententoonstellingen in het Bos. Dit jaar gaan de beeldend kunstenaars en Bosmedewerkers voor de vijfde keer samen aan de slag. Een lustrum dus! Zie ook **nkvb.nl.**

Natuurwerkdag

4 november, 10.00-14.00 uur
Kom op de Nationale Natuurwerkdag het Amsterdamse Bos een handje helpen en word bosvrijwilliger van 10.00 tot 14.00 uur. We gaan bij Polder Meerzicht werken en starten bij de pannenkoekenboerderij. Het Bos verzorgt handschoenen en gereedschap, koekjes en koffie/thee. Onder leiding van Manou van der Noort. Aanmelden is niet nodig.

OEVERLANDEN

Natuurwerkdag

Zaterdag 4 november 11.00 - 15.30 uuur
Op zo'n vijfhonderd verschillende locaties krijgt het landschap in Nederland op deze natuurwerkdag een opknapbeurt - dankzij de vele vrijwilligers.
Het beheer in De Oeverlanden wordt gedurende het jaar uitgevoerd door de beheervrijwilligers.
Vandaag kunnen leden en andere belangstellenden meewerken in de Oeverlanden en dus waarnemen wat er allemaal bij komt kijken om De Oeverlanden zo'n mooi natuurgebied te laten zijn.
Je kunt je uiterlijk maandag 31 oktober aanmelden voor deze dag. Doe het op tijd, vanwege de voorbereidende werkzaamheden: 06-33846602 of via een e-mail aan het bestuur: bestuur@oeverlanden.nl. Inclusief een lunch met broodjes en een lekkere kom (vegetarische) soep.

Excursies

Excursies vertrekken vanaf het NME-centrum 'De Waterkant' op het depot van de Oeverlanden, aan het begin van het Anton Schleperspad, m.u.v. de excursies van 10 april en 18 september: die starten bij respectievelijk het Siegerpark en de Overtoomse Sluis.
Voor leden en kinderen is deelname gratis, niet-leden betalen € 2,50 per persoon. Van tevoren opgeven is niet nodig.
Voor nadere informatie over alle excursies: **oeverlanden.nl** of **bestuur@oeverlanden.nl.**

Open weekend Vernieuwe Botanische tuin Zuidas
(voorheen Hortus-VU)
Zaterdag 30 september en zondag 1 oktober, Botanische tuin Zuidas, Amsterdam, 12.00-17.00 uur, gratis.
De Botanische tuin biedt een uitgebreide verkoop van planten, bloembollen en zaden. Er worden rondleidingen gegeven door de bevlogen medewerkers van de tuin. Je kunt informatie inwinnen over de planten, maar er zijn ook tal van andere activiteiten. Zo legt Loes de kaarten van de Bomentarot…
Tijdens het Open weekend bieden tal van standhouders hun producten aan: honing, speciale zeepjes op honingbasis, diverse jams en chutneys en limoncello. Bovendien kun je genieten van heerlijke hapjes en drankjes.
Heb je de vernieuwde tuin nog niet gezien? Dan is dit een goede aanleiding om de tuin te bezoeken. Zie ook **botanischetuinzuidas.nl.**

Bodemleven
Woensdag 4 tot en met zondag 8 oktober, eigen achtertuin
Welke 'bodemschatjes' leven er allemaal onder onze voeten?! We ontdekken het met z'n allen door tussen 4 en 8 oktober op bodemdierensafari te gaan in de achtertuin, op het balkon, in het park om de hoek of op het schoolplein. Zie ook **nioo.knaw.nl.**

Op Wereldreis met Freek Vonk
Woensdag 27 en donderdag 28 december, AFAS Live, Amsterdam
Freek Vonk vertelt live over zijn avonturen. Zie ook **freekvonklive.nl.**

BOB

BEKENDE ONS BUITENAARS
TEKST: JOKUH STIPSEN

Naam: Ap Mannaart
Functie: vrijwilliger Ons Buiten
Woont: aan de Westsingel

Ap en Bea hebben in 2002 een huisje gekocht op Ons Buiten. Bea geniet van alle creatieve cursussen en maakt hun tuin prachtig met al haar creatieve werk. Ze hebben drie kleinkinderen die regelmatig komen logeren. En dan is het feest! Opa natspuiten bijvoorbeeld…
Ap geniet van zijn vrijwilligerswerk en wordt daarin gesteund door Bea. Onder het genot van een heerlijk bakje koffie dat Ap zet, vertelt hij over zijn vrijwilligerswerk:
'Toen we het huisje kochten, werd ik meteen gevraagd om mee te werken aan het jubileumhuisje. Want hoewel ik brandweerman ben geweest, had ik geleerd voor timmerman. In december begonnen we ermee, en begin maart was de klus klaar. Toen werd ik gevraagd lid te worden van de bouwcommissie. Dit doe ik nu veertien jaar. De bouwcommissie doet de taxaties van de huisjes bij overname en verbouwings- en onderhoudswerk op het park. Zo hebben we bijvoorbeeld het JOC-gebouw neergezet. Volgend jaar komt er een aanbouw bij de kantine, en de winkel staat ook op onze lijst. We hebben een nieuw raam gemaakt voor de kantine, nadat er in de winter twee keer was ingebroken.
Als je huisje getaxeerd wordt voor overname, komen wij langs: een metselaar, Dave, een loodgieter, Ad, Arie Schoonenveld, momenteel waargenomen door Niels, en ik als timmerman.
We gebruiken lijsten waarop staat waar we op moeten letten om te bepalen hoeveel het huisje en de schuur waard zijn. Zoals balkenlaag, kozijnen, vloerconstructie, gasleidingen, hoe zit het in de verf, de complete staat. Dat wordt in percentages weergegeven. Als de lijsten zorgvuldig zijn ingevuld, worden ze uitgewerkt. We nemen dan het gemiddelde van de percentages die we afzonderlijk hebben gegeven. En zo wordt de hele lijst afgewerkt en krijgen we het totale percentage. De Bond heeft allemaal vaste bedragen vastgesteld voor een keuken, voor een badcel et cetera. De tuin wordt ook getaxeerd, dus daar komt ook een percentage uit. Opgeteld bepaalt dit de uiteindelijke waarde van het huisje.'

Zomer en winter is Ap op Ons Buiten te vinden. Zoals hij zelf zegt: 'Er is altijd wel wat te doen op het park en anders vind ik wel iets om te doen.'

In een grote berk aan de Westsingel hangt een van de vleermuizenkasten.

De nachtzoen

Niet alleen overdag is er van alles te beleven op ons tuinpark – ook 's avonds en 's nachts kun je er allerlei prachtigs zien. Zo blijkt wel weer uit het verhaal van Erik.

TEKST: **ERIK HOOIJBERG, DEVLIN FUNDERBURK EN MINKA KOCKS**
BEELD: **PRIVÉARCHIEF ERIK HOOIJBERG EN WIKIPIDEA**

Zwoele zomeravonden herbergen soms fijne verrassingen. Op onze tuin, maar ook vlak bij de Nieuwe Meer, bloeit zeer uitbundig de grote teunisbloem. We hadden mazzel; de teunisbloem is namelijk tweejarig, dus je moet ruim op tijd de bladrozetten herkennen en deze rustig laten staan. De bloeiende teunisbloem is op het eerste gezicht een beetje een rare. Hij ziet er overdag ronduit slordig uit, met die verfrommelde bloemblaadjes. Je denkt al snel dat er iets mis is, maar dat is niet zo: de teunisbloem bloeit namelijk 's nachts in plaats van overdag. Op mooie zomeravonden loont het zeer de moeite eens wat vaker door de tuin te lopen, op zoek naar nieuwe belevenissen. Met een beetje geluk kun je de teunisbloemen zelfs zien openen. Het kost ze niet veel tijd om dat voor elkaar te krijgen; in een paar minuten is het voor elkaar. Ik heb mijn dochtertje ervoor wakker gemaakt. Wat een sensatie: de ene na de andere bloem barst open en begint te geuren. Onweerstaanbaar voor tuinders en hun kinderen en natuurlijk voor nachtvlinders. Want daar is het de plant om te doen. De vlinders verdringen zich om als eerste nectar te kunnen oogsten en fladderen van bloem naar bloem. Op die manier komen ze zelf aan de kost en verspreiden ze tegelijkertijd het stuifmeel. Om zelfbestuiving te voorkomen, heeft de teunisbloem nog een prachtige aanpassing; de stamper steekt vaak al uit de nog niet-geopende bloem, zodat stuifmeel door nachtvlinders en andere insecten van andere bloemen wordt overgedragen. Een prachtige symbiose, en dat in je eigen tuin...

Nachtbrakers

In de avonduren zijn rond de tuinen meer nachtbrakers te vinden voor wie het gewoon werken geblazen is. Ik heb het over vleermuizen. In de schemering kun je ze al zien; vliegende beestjes die je vaak net niet raken als ze langsvliegen. Ze zien niet bijster veel, maar hebben een perfect zicht op takken, mensen en op hun voedsel. Vleermuizen gebruiken namelijk 'echolocatie' om hun prooi te vinden en lastige obstakels te omzeilen. Al fladderend komen ze aan de kost. Voor deze dieren is het niet de onweerstaanbare geur van bloemen die aantrekkelijk is, maar muggen en andere insecten. Op Ons Buiten komen drie verschillende soorten vleermuizen voor. Dat weten we doordat er kortgeleden een inventaris is gemaakt met een *batdetector* die het ultrasone geluid van vleermuizen zichtbaar of hoorbaar kan maken. En dat is leuk en spannend.

VLIEGENDE BEESTJES DIE JE VAAK NET NIET RAKEN

Grote oren, schril geluid

Voor de ecologen van de stad Amsterdam zijn er twee stagiaires, Devlin Funderburken en Minka

Van links naar rechts: Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis. Rechtsonder: Teunisbloem met nachtvlinder, mogelijk een (berken)-brandvlekvlinder.

Kocks, aan de gang geweest met een batdetector. Met dat apparaat zijn geluiden van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis gedetecteerd op ons tuinpark. Iedere vleermuissoort houdt zo zijn eigen frequentie (toonhoogte) en ritme aan, waardoor ze door kenners dus ook op naam gebracht kunnen worden. Als ze rondvliegen zijn het onregelmatige pulsen, maar komt er een prooi langs, dan stijgt de frequentie zodat je die goed in beeld kunt krijgen en vangen. Devlin en Micka hebben de drie soorten beschreven, en ik maak hieronder gebruik van hun beschrijvingen.

DE VACHT VAN DE ROSSE VLEERMUIS IS HELDERROSSIGBRUIN

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een veelvoorkomende soort in Nederland, ook in Amsterdam. Met zijn gemiddelde lengte van 36 tot 51 millimeter is hij is een van de kleinste Europese vleermuissoorten. Zijn spanwijdte (lengte tussen beide vleugeluiteindes) is 18 tot 24 centimeter. De vacht van de gewone dwergvleermuis varieert van donkerbruin tot oranjebruin of gelig. De snuit, oren en vleugels zijn zwartbruin. Hij eet muggen, gaasvliegen en motten. Tot wel driehonderd per nacht.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is een veelvoorkomende soort in Nederland, ook in Amsterdam. Hij lijkt veel op de gewone dwergvleermuis, maar is groter en grover gebouwd. Hij is gemiddeld 46-58 millimeter groot en zijn span-wijdte is 22 tot 25 centimeter. De vacht van de ruige dwergvleermuis is zomers roodbruin en rond de herfst wordt deze donkerbruin met vaak grijze puntjes. De onderzijde is vaak lichter dan de rug. De snuit, vleugels en oren zijn bruinzwart. Hij eet middelgrote tot grote insecten.

Rosse vleermuis

De rosse vleermuis is een algemeen voorkomende soort in Nederland, ook in Amsterdam. Het is een van de grootste vleermuissoorten van West-Europa. Hij is gemiddeld 60-80 millimeter groot en zijn spanwijdte is 47 tot 58 centimeter. De vacht van de rosse vleermuis is helderrossigbruin met in de zomer een gouden gloed. De onderzijde is vaak lichter dan de rug. De snuit, vleugels en oren zijn donkerbruin. Hij eet grote kevers en nachtvlinderes.

Dagverblijf van de vleermuis

Bos, struweel, en open water zijn ideaal voor vleermuizen om hun kostje bijeen te scharrelen. Het is dus niet echt verbazingwekkend dat ze ook op en rond Ons Buiten te vinden zijn. Vleermuizen schuilen overdag in boomholten en spleten.

De keuring van 2013 voor het keurmerk Natuurlijk Tuinieren heeft ons ertoe gebracht een aantal vleermuiskasten op te hangen. In de schietwilg bij de werf, en in hoge bomen bij de verlandingsoevers hangen ze te wachten op bewoning. Tot onze grote vreugde is inmiddels al een van de kasten in gebruik genomen. We weten helaas nog niet welke soort vleermuis is ingetrokken, maar als het de rosse vleermuis is, dan kan die zich bij mij op de tuin tegoeddoen aan lekkere nachtvlinders die onze teunisbloemen bezoeken.

groen@ons-buiten.nl

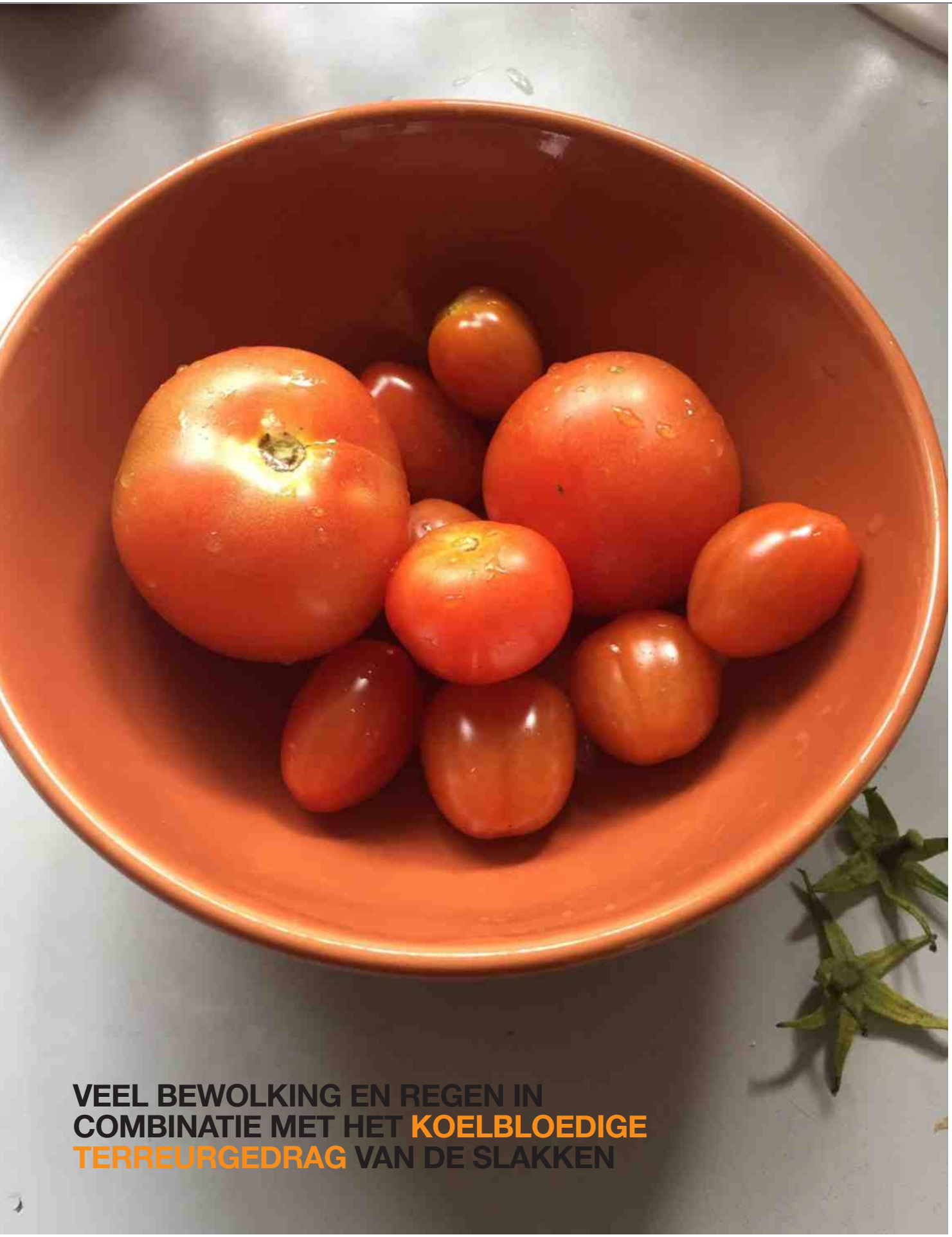

VEEL BEWOLKING EN REGEN IN COMBINATIE MET HET KOELBLOEDIGE TERREURGEDRAG VAN DE SLAKKEN

Niets zo leuk als een salade maken van zelfgekweekte groenten

Anja Koelstra, sinds een jaar tuinder op Ons Buiten, is een moestuin begonnen. Pardon: twee moestuinen. Ze deelt graag haar beginnersfouten en –geluk (!) met haar medetuinders. Ellen Paanders, buurvrouw van Anja 'in het echt' deelt ook graag haar kennis met ons - over planten, kruiden en stenen.

TEKST EN FOTO'S: **ANJA KOELSTRA**

Bijna twee maanden geleden heb ik mijn twee verticale moestuinen opgebouwd. Beide moestuinen hebben dezelfde kans gekregen, maar de één heeft het overduideijk beter gedaan dan de ander. En dat is misschien wel het understatement van het jaar, want de moestuin in het (iets meer) donkere gedeelte van de tuin staat er redelijk verloren bij. Met een beetje fantasie gaat het makkelijk door voor een stukje braakliggend terrein…

Alles op een rijtje

En het begon zo goed. De zaailingen had ik netjes op een rijtje geplant en de kaartjes met de namen aan de zijkant van de bak vastgeniet. Zo zou ik precies weten wat ik voor me had als het jonge spul omhoog zou komen. Zeker in die fase moet je mij niet vragen om welke plant het gaat, dus dit was dé manier om alles op orde te houden. Maar helaas, zo ver mocht het niet komen. Ook niet met hulp van Annet (vriendin en medetuinder) die mij een tuinkasje gaf – zo'n kasje dat je in elkaar kunt zetten met metalen buizen en een plastic hoes. Dat heb ik dan ook, na wat rommelig puzzelwerk, over de zaadjes gezet - in de hoop dat dit het redmiddel zou worden. Maar ook dat mocht niet baten. Ik kreeg sterk het vermoeden dat er helemaal niets meer in de grond zat, dat de vogels en de slakken zich tegoed hadden gedaan aan de zaadjes en eventuele jonge plantjes. Ja, er kwam wel wat groen op, maar dat was een bepaald type mos. Best mooi, maar dát was dus niet de bedoeling.

Eigen oogst

Maar dan nu het goede nieuws. De andere moestuin heeft wel vruchten afgeworpen. Het werd dus toch een feestje! Ondanks de oerhollandse zomer, met veel bewolking en regen in combinatie met het koelbloedige terreurgedrag van de slakken, hebben er toch een paar planten kunnen overleven. De natuur is sterk, ik weet het nu zeker. En mijn oogst smaakte prima: we hebben heerlijk gegeten van de tomaten en de snackkomkommers. Niets zo leuk als een salade maken van zelfgekweekte groenten. De sla en ook de paprika moest ik wel kopen - ook al had ik een paar slasoorten geplant en een aantal paprikaplanten in een aparte bak gezet. Zij werden samen met de groene kool de zogeheten offerplantjes. Een feest voor de slakken.

Kweken op kleur

Het is soms kiezen of delen, en ik heb voor het laatste gekozen: volgend jaar ben ik minder meegaand en ga ik zwaarder geschut inzetten. Ik wil verschillende soorten tomaten kweken, zoals afgelopen seizoen de cherry- en de vleestomaten. Komend jaar wil ik ook met kleur gaan experimenteren - denk hierbij aan gele en paarse tomaten. Foto's hiervan zie ik regelmatig op social media verschijnen, met name op Pin-

terest. En ik ben toch wel nieuwsgierig of dat net zo goed smaakt als het eruitziet. Nu weet ik dat beeld op social media vaak optisch bedrog is, een mooiere wereld voorspiegelt dan in werkelijkheid, maar ach: baat het niet, dan schaadt het niet. En in het ergste geval levert het toch nog mooie 'plaatjes' op.

Slakkenwraak

De slakken kunnen hun borst natmaken. Ze zouden eens moeten weten wat ze te wachten staat. Méér bier en slakkenkorrels, en minder offerplantjes. En ook meer 'afschrikplantjes' (zelf bedacht), zoals knoflook en gember en het ouder-wetse raapwerk. Met name slakken rapen - van vangen is geen sprake, want die beesten rennen niet - vind ik een rotklusje, maar mijn dochter ziet daar de lol wel van in. Met een glimlach raapt ze de één na de ander op, gelukkig wel met handschoenen aan en stopt ze vlijtig in een bakje. Na afloop geeft ze me elke keer trots haar score door. Het record is 45 slakken in één sessie, en dat vind ik een aanzienlijk groot aantal. Ze hebben het weleens over een insectenhotel, maar het woord hotel is hier niet meer van toepassing; hier gaat het eerder om een stad! Een soort uit de handgelopen Airbnb, waarbij de slakken het voor het zeggen hebben. Maar hahaha: wie het laatst lacht, lacht het best!

VOLGEND JAAR BEN IK MINDER MEEGAAND EN GA IK ZWAARDER GESCHUT INZETTEN

Hergebruik

Ik zit nog wel een beetje in mijn maag met de mislukte moestuinbak. Deze ligt nu in de tuin als een leeg zwart doek met groene stipjes. Wat moet ik daarmee? In gedachten heb ik de bak naar alle hoeken van de tuin verschoven, maar iedere keer zie ik weer een obstakel. Dan weer is het zonde van bewegingsruimte, of het gaat ten koste van het gazon en dan is er weer te weinig zonlicht. De zonnestralen die er zijn, moet je natuurlijk wel

optimaal opvangen. Een loungeplekje is dus geen overbodige luxe. Dit dilemma ga ik niet één-twee-drie oplossen – ik bewaar het nog even voor een later moment. Als ik echt niks kan bedenken, dan maak ik van de planken een bankje. Opgeruimd staat netjes.

Een nieuw begin

Ondertussen ga ik vrolijk verder met mijn andere moestuin, die ik in de herfst nog nieuw leven wil inblazen. Een paar weken geleden heb ik al wat gember en knoflook in de grond gestopt, ik ben benieuwd of dit gaat aanslaan. Vooral de gemberplant wordt, als ik in ieder geval de foto's mag geloven, een erg mooie en bijna exotisch uitziende plant. En deze heeft nog als leuk bijeffect dat hij slakken afschrikt. Dat moet ik wel nog met eigen ogen zien, want als ze net zo hardnekkig zijn als de toeristen in Amsterdam, dan, zijn ze nog niet zo snel de stad uit te jagen. Maar wie weet - met wat extra knoflook gaat het me nog wel lukken ook.

Ellen Paanen, tuin 253

Onder invloed van de herfst

De herfst brengt bij menigeen een ietwat melancholiek gevoel teweeg. Niet zo gek, want de energie begint te krimpen in de natuur, en dit proces gaat door tot diep in de winter. En al zou je de zomer nog zo graag wat willen vasthouden - deze glipt toch langzaam van ons weg. Als in de tuin de herfstbloeiers staan te pronken, kunnen ze ons nog even het gevoel geven dat de zomer ons nog niet in de steek laat. Toch zijn de eerste herfsttintelingen al in de nazomer te voelen.

Maar wat een feest is ook dit jaargetij! De herfst staat voor oogst. Heerlijk om al die rijkdom aan zaden uit de tuin te verzamelen, te drogen, en op te hangen. Of om een potpourri van te maken. Ook de vogels verheugen zich op dit oogstfeest en zijn druk in de weer om hun voorraadkasten aan te vullen voor de naderende winter.

Er zijn streken in de wereld waar oogstfeesten worden gevierd. Niet alleen uit traditie, maar ook uit dankbaarheid voor wat de natuur heeft geboden aan opbrengst om van te leven. Herfst betekent dus ook feest!

Een kruidentuin aanleggen

Kruiden uit je eigen kruidentuin zijn niet alleen goed te gebruiken in allerlei gerechten, maar ook om te drogen. Ook hiervan kun je een potpourri maken. Salie, munt, citroenmelisse, bonenkruid, tijm, lavendel en marjolein lenen zich uitstekend om een heerlijke geur te verspreiden. Je kunt - samen met kinderen - zakjes maken van grove zijde of jute om daar de gedroogde kruiden in te bewaren. Ook van verschillende zaden, bloemen die je kunt drogen en alles wat je maar kunt vinden in de tuin, kun je mooie herfstpotpourri's maken. Gaat de geur er een beetje van af, dan kun je er een druppeltje etherische olie van bijvoorbeeld de grove den, salie of jeneverbes over sprenkelen.

De kracht van bonenkruid

Bonenkruid biedt zo veel: meer dan alleen lekker door een gerecht. Als je etherische olie van bonenkruid gebruikt, blijf je niet vastzitten en ronddraaien in probleemsituaties. Het geeft helderheid, vitaliteit, kracht, en rust tijdens hectische perioden. Bonenkruid werkt bovendien stimulerend op de spijsvertering.

Recept massageolie

(Voor als je last hebt van een verkrampte nek en schouders)

Doe 50 ml basisolie in een bakje. Bijvoorbeeld amandelolie of jojobaolie, of half om half. Voeg hier tien druppels bonenkruidolie en tien druppels marjoleinolie aan toe.

De etherische olie van bonenkruid en marjolein zijn te koop in natuurwinkels van het merk Chi en/of Volatile.

Nu moet je alleen nog iemand vinden die met zachte doch vaste hand die akelig vastzittende spieren in je nek en schouders weet los te masseren…

Fijn oogstfeest!

UITNODIGING VOOR DE 115E ALGEMENE LEDENVERGADERING

Het bestuur nodigt zijn leden en overige geïnteresseerden uit om de 115e algemene ledenvergadering (alv) van tuinpark Ons Buiten bij te wonen. De vergadering vindt plaats op zaterdagmiddag 18 november 2017 in het verenigingsgebouw aan het Vroegopplein. Aanvang 13.00 uur.
Vragen over de agendapunten kunt u tot uiterlijk twee weken voor de vergadering schriftelijk aan de secretaris opgeven.
Ieder lid kan een ander lid schriftelijk machtigen om namens hem/haar in de afdelingsvergadering zijn stem uit te brengen. Dat betekent dat ieder lid slechts door een ander lid kan worden gemachtigd. Als u een ander lid wilt machtigen, kunt u dat doen met het machtigingsformulier. Dit formulier moet u dan uiterlijk een halfuur voor aanvang van de vergadering aan de secretaris overhandigen. Het machtigingsformulier ligt in de kantine en u kunt het ook vinden op de website van Ons Buiten.
Tijdens de vergadering is de kantine gesloten. Denkt u eraan om uw mobiele telefoon uit te zetten tijdens de vergadering.

Agenda voor de 115e algemene ledenvergadering van tuinpark Ons Buiten

1. Opening

2. Verslag 114e alv van 6 mei 2017

3. Ingekomen stukken

4. Mededelingen

5. Commissie Behoud Ons Buiten (BOB) in 2018

6. Jaarlijkse tuincontrole, aanpak woekerplanten, mentoren

7. Vaststelling doorberekening jaarkosten

8. Vaststelling begroting 2018

9. Vaststelling glossy verplicht voor aspiranten

10. Verkiezing voorzitter
11.Aankondiging Bondsraadvergadering december

12. Rondvraag

13. Sluiting

Verslag van de 114e algemene ledenvergadering van tuinpark Ons Buiten op zaterdag 6 mei 2017

Voorzitter Jan Pot **opent de vergadering** en heet de aanwezige leden en de leden van verdienste welkom. Tijdens een minuut stilte worden de leden herdacht die het afgelopen halfjaar zijn overleden. De agenda wordt ongewijzigd overgenomen en er zijn geen ingekomen stukken. Er zijn 104 tuinders aanwezig en 4 tuinders hebben een machtiging geschreven. Bij het punt Mededelingen wijst de voorzitter erop dat Facebook geen officieel communicatieorgaan van het bestuur is. Facebook is een sociaal medium, waarop tuinders met elkaar kunnen communiceren. Het bestuur communiceert via de glossy Ons Buiten, nieuwsbrieven en per mail of brief. Het volledige verslag van de 113e alv, gemaakt door Marcel Meijer, staat op de website. Het korte verslag, gemaakt door de secretaris, is afgedrukt in de voorjaarsglossy. Hans Drenth merkt op dat in het vorige verslag stond dat hij namens de Kascommissie getekend zou hebben voor het financiële verslag. Dit is onjuist. Met deze kanttekening wordt het verslag van de 113e alv officieel vastgesteld.

Financieel verslag

De voorzitter geeft een toelichting op het **financiële verslag van 2016**, omdat er een wisseling van penningmeesters heeft plaatsgevonden. Voor 2016 is het batig saldo € 26.401, wat € 175 euro meer is dan in 2015: een mooi resultaat. Het geld wordt overgeheveld naar de reserves voor jubileum en groot onderhoud; een klein deel gaat naar de algemene reserve. In 2016 is uit de reserves voor groot onderhoud € 7.000 gebruikt voor de afronding van de renovatie van de loods. Ook is in 2016 € 7.000 euro besteed aan de installatie van magneetsloten. Daardoor moeten de algemene gebouwen nu zowel met sleutels als met een tag geopend en gesloten worden. Voordeel hiervan is dat bij verlies van sleutels de code van tags veranderd kan worden. In de winter 2017/2018 moeten er ook tags voor de hoofdingang en het fietsenhok komen. Hans Drenth zegt dat de **Kascommissie akkoord** is gegaan met het financiële verslag 2016 en hij vraagt de vergadering om aan het bestuur decharge te verlenen voor het financiële verslag. De vergadering stemt hiermee in.

Vacatures

Voor het bestuur zijn er **vier vacatures**: voorzitter, secretaris, tweede penningmeester en een algemeen lid. Dat in deze vergadering nog geen voorzitter zal worden gekozen, heeft twee redenen. Door een technische storing verscheen de voorjaarsglossy later dan gepland. Hierdoor ontvingen de leden de uitnodiging voor de voorjaars-alv en de bijbehorende stukken niet bijtijds. Ook hebben de voorzitter en het bestuur niet ruim van tevoren met alle kandidaten kennismakingsgesprekken kunnen voeren. Omdat de voorzitter in functie wordt gekozen, stelt het bestuur voor om de verkiezing van een voorzitter uit te stellen naar de najaars-alv. Erik Hooijberg, nu bestuurslid-groen, heeft kenbaar gemaakt dat hij het komende halfjaar als interim-voorzitter wil fungeren. Dit voorstel wordt met handgeklap aangenomen. Marieke Henni (tuin 134) merkt op dat zich bij de vorige alv al twee kandidaat-voorzitters hadden aangemeld, dus waarom dit uitstel? De voorzitter antwoordt dat het niet gelukt is de procedure en de kandidaten voor het voorzitterschap tijdig te communiceren naar de leden. Hans Krijger (tuin 255), kandidaat voor het voorzitterschap, meldt zich nu aan als algemeen bestuurslid. Ruud van Buren, eveneens kandidaat-voorzitter, stelt zich eveneens beschikbaar als algemeen bestuurslid. Beiden worden met handgeklap door de vergadering gekozen. Op verzoek van Ruud van Buren wordt ook de naam van een derde kandidaat-voorzitter nu bekend gemaakt. De voorzitter zegt daarop dat de huidige penningmeester Hanneke Weber ook kandidaat is. Marieke Henni (tuin 134) vraagt wat er statutair is bepaald rond de verkiezing van een verenigingsvoorzitter. De voorzitter antwoordt dat er op dit punt niets statutair vastligt. Het lijkt hem goed dat ook andere kandidaten nog de kans krijgen zich beschikbaar te stellen voor het voorzitterschap. Peter Rijsveld (tuin 299) vraagt wat de uiterste datum is waarop leden zich kandidaat kunnen stellen. De voorzitter noemt 31 mei als uiterste datum.

Kasconnissie

Patrick Danko treedt af als lid van de **Kascommissie**. Erik Hooijberg kan niet langer lid van de kascommissie zijn, omdat hij tot het bestuur is toegetreden. Er zijn nu dus twee vacatures: lid en reservelid. Janny Dillen (tuin 21) en Ton Groeneveld (tuin 267) melden zich voor de successieve functies aan. Net als alle andere tuinparken heeft Ons Buiten **drie afgevaardigden voor de Bondsraadvergaderingen**, die twee keer per jaar gehouden worden. De tijd die deze functie vergt, is gering: twee zaterdagmiddagen, plus het lezen van de vergaderstukken en - voorafgaand aan de Bondsraadvergaderingen - overleg met het bestuur. Omdat afgevaardigde Rudy de Vries van plan is zijn tuin te verkopen, is er een vacature. Hans Krijger (tuin 255) meldt zich aan voor deze functie. Er moet ook nog een reserveafgevaardigde benoemd worden. Hans' vrouw wil wel reserveafgevaardigde zijn, maar de voorzitter moet hierbij een voorbehoud maken, omdat het waarschijnlijk niet is toegestaan dat er twee afgevaardigden van één tuin zijn. (NB: Na de vergadering heeft Lily van de Velde zich aangemeld voor de functie van reserveafgevaardigde.)

Bondsraadvergadering

In de voorjaars-Vroegop staat informatie over de Bondsraadvergadering die in juni wordt gehouden. **Tineke Rowoud** (tuin 329) heeft gelezen dat de **bondsbestuurders elk € 1.500 per jaar** krijgen als onkostenvergoeding. Zij vraagt of de tuinparkbestuurders ook zo'n bedrag krijgen. De voorzitter bevestigt dat de bondsbestuurders inmiddels € 1.500 ontvangen, waarmee de Bondsraadvergadering akkoord is gegaan. Eerder was de vergoeding € 750 euro. De voorzitter vindt een bedrag van 150 euro per tuinbestuurslid per jaar als onkostenvergoeding voldoende voor reiskostenvergoeding, telefoon- en kantoorkosten. Welke uitwerking de hoge vergoedingen voor de Bondsbestuurders op de tuinparken hebben, zal de tijd leren. Marieke Henni (tuin 134) merkt op dat een bedrag van € 1.500 als jaarlijkse vrijwilligersvergoeding gebruikelijk is. De voorzitter vindt dit soort bedragen niet passend - gezien de aard van onze organisatie – waarin al het werk pro deo wordt gedaan. Bij de AVVN zijn de vergoedingen voor bestuursleden veel lager. **Ralf Grevelink**, penningmeester van de Bond, zegt dat het niet om een vrijwilligersvergoeding, maar om een feitelijke onkostenvergoeding gaat en dat de bestuursleden meer geld kwijt zijn voor hun werk, dan zij ontvangen. **Tineke Rowoud** blijft het toch een te hoog bedrag vinden.

Voorzittershamer

Voordat wordt overgestapt op het agendapunt rondvraag geeft aftredend voorzitter Jan Pot de voorzittershamer over aan Erik Hooijberg. Voorafgaand aan de rondvraag meldt secretaris Saskia Boerma dat drie oud-bestuursleden door het bestuur zijn benoemd tot **leden van verdienste**. Oud-voorzitter Jan Pot, oud-penningmeester Roel Wessels en oud-secretaris Ella Moens ontvangen allen een oorkonde, een beeldje en een bos bloemen. Ook Henny Kamsteeg, al eerder benoemd tot lid van verdienste, ontvangt een oorkonde en een beeldje. De mooie oorkondes zijn gemaakt door Arnold Bok, die als dank een flesje wijn krijgt. Erik Hooijberg wijst erop dat hij echt maar voor een halfjaar interim-voorzitter wil zijn. Hij heeft een drukke baan en wil ook tijd overhouden voor zijn gezin.

Rondvraag

Ruud van Buren (tuin 186) wijst de vergadering alvast op onze jaarlijkse open dag **Tuinkunst in juni**. Hij vraagt alle tuinders te helpen met de verspreiding van posters en flyers. **Henk van der Raaij** roept tuinders nu al op te komen helpen bij de opbouw van Tuinkunst. **Tineke Rowoud** (tuin 329) brengt kort verslag uit van de bezigheden van de werkgroep Veiligheid op de parkeerplaats. 18 juni is er een bijeenkomst met de stadsdeelraad, waar ook vertegenwoordigers van de politie en handhaving bij aanwezig zullen zijn. Alle tuinders worden opgeroepen om bij grote bijeenkomsten ook aanwezig te zijn. **Anna Vonk** (tuin 113) vraagt om grotere borden bij de ingangen waarop staat dat erop aan te spreken als zij een kar niet meteen na een klus terugbrengen naar de loods. Geert van Tijn (tuin 222) vraagt hoe het staat met de werkgroep Geluidsoverlast. Omdat er niemand van deze werkgroep aanwezig is, kan deze vraag niet beantwoord worden. **Marianne Haafkens** (tuin 51) vertelt dat zij deze zomer haar tuin verkoopt. **Sippy ten Brink** neemt haar taak van gastvrouw over. Omdat Sippy niet alle tuinders kent, vraagt zij het haar te melden als er een tuinder langdurig ziek is of anderszins een steuntje in de rug nodig heeft. **Hans Krijger** (tuin 255) vindt het fijn dat het Bondsbestuur vandaag vertegenwoordigd is door Maarten Kox en Ralf Grevelink. Ter verbeter-

Dit jaar was er tijdens TuinKunst een speciaal vervoersattribuut dat het voor iedereen mogelijk maakte het terrein te bekijken.

honden aan de lijn gehouden moeten worden op ons park. De voorzitter dankt haar voor haar suggestie. **Marieke Henni** (tuin 134) vraagt of er rattenvallen op Ons Buiten geplaatst kunnen worden, omdat zij de indruk heeft dat de rattenpopulatie in en rond ons park is gegroeid. De voorzitter antwoordt dat dit in de eerstvolgende bestuursvergadering besproken zal worden. **Carla Donker** (tuin 364) is het opgevallen dat er heel vaak geen platte karren bij de loods zijn. Het bestuur is het met haar eens dat het de verantwoordelijkheid van de tuinders is om geen karren bij hun tuin te laten staan. Aan allen wordt gevraagd om medetuinders ing van de relatie met de Bond zou het volgens hem goed zijn als er naast Maarten Kox nog een tuinder van Ons Buiten bondsbestuurder zou worden. Ten slotte dankt Jan Pot iedereen voor de jarenlange prettige samenwerking en de mooie tijd die hij op Ons Buiten heeft gehad. Hij nodigt allen uit om samen met hem nog een afscheidsdrankje te drinken. Er volgt groot applaus. Hierna sluit de interim-voorzitter de vergadering.

DOORBEREKENING JAARKOSTEN 2018

Voor de doorberekeningen is uitgegaan van de huidige bedragen, al bekende tarieven en een eventuele raming. *z.o.z. voor de tabellen.*

Toelichting

1.Door het betalen van de boete is het lid niet ontslagen van de verplichting om de werkbeurt(en) in te halen.
2.Dit is geen afkoopsom. Het baggeren moet alsnog worden gedaan.
3.Indien bij overdracht van een tuin nog sprake is van niet vervulde werkbeurten of afwikkeling conform regeling werkbeurten.
4.Indien is nagelaten zelf te baggeren, wordt het baggeren door tuinpark Ons Buiten gedaan waarbij door¬berekening aan de tuinder plaatsvindt.
5.Indien de tuinlasten per 1 april, van het lopende jaar, nog niet zijn voldaan.
NB.Indien er bij de opgaaf waterstand, baggeren en/of niet-vervulde werkbeurt, sprake is van eenzelfde administratieve vergoeding (boete) in het voorgaande jaar, dan wordt het bedrag verdubbeld tot € 53,00.

BEGROTING 2018

De realisatie van 2017 is nog onbekend. De verwachting is dat de kosten 2017 de opbrengsten niet zullen overschrijden.
Bij de voorgestelde begroting is ervan uitgegaan dat de voorgestelde bedragen voor doorberekening jaarkosten worden goedgekeurd.
Voor 2018 is een extra uitgave opgenomen in de begroting voor verdere verfraaiing van het park. Om aan de wens van de gemeente te voldoen en de tuinparken voor iedereen toegankelijk en attractief te maken, reserveren wij € 25.000. De verfraaiingscommissie zal daarvoor een plan uitwerken.
Dit beval onder andere een insectenhotel, een ooievaarsnest, het opknappen van het wachthuisje, een kaboutertuin, een beeldenroute, poëzie in combinatie met verlichting op de lanen. Deze kosten zullen uit de reservering groot onderhoud worden bekostigd. De verdere baten en lasten nemen ten opzichte van de begroting van het voorgaande jaar niet toe.

TOELICHTING BATEN

Doorberekend aan leden

Dit betreft de ontvangen bedragen van de jaarnota, die voor hetzelfde bedrag als lasten zijn geboekt. Het gaat veelal om kosten die aan Ons Buiten in rekening worden gebracht en die aan de leden worden doorberekend.

Verzekering tuinhuizen

Dit betreft de premie voor de collectieve verzekeringen van de Brand-, storm- en glasbreuk¬verzekering en de inbraakverzekering.

ZET IN JE AGENDA:

18 NOVEMBER 2017 VERKIEZING NIEUWE VOORZITTER!

KAN JE NIET? LAAT JE DAN MACHTIGEN!

Op de vorige pagina lees je hoe je je kunt laten machtigen.

Contributie AVVN/BVV

Dit betreft de afdracht aan de Bond van contributie leden. In de contributie van de leden zit een bedrag van ca. € 11.000 dat door de Bond aan het AVVN wordt doorbetaald. Daarom is de bijdrage aan de Bond ruim € 24.000.

Beveiliging

Betreft de beveiliging van de verenigingsgebouwen en de beveiliging van het tuinpark buiten het tuinseizoen.

Bomenfonds

Met ingang van 2005 is de bijdrage bomenfonds ingesteld. Het fonds is nodig om uitvoering te geven aan het bomenbeleid. Door het meeste onderhoud in eigen beheer uit te voeren, is het mogelijk om de bijdrage beperkt te houden.

VERENIGINGSINKOMSTEN

Exploitatie Winkel van S(ch)inkel

De opbrengsten minus de kosten van de exploitatie van de Winkel zijn per saldo nul. Het uitgangspunt is dat de kosten worden gedekt door de opbrengsten.

Exploitatie verenigingsgebouw

De opbrengst minus de kosten van de exploitatie van de kantine bedraagt € 7.000. Naast inkoopkosten is er sprake van kosten voor verlichting, verwarming, de premie van de verzekering en onderhoud.

TOELICHTING LASTEN

Afschrijvingen – bijdrage groot onderhoud

Betreft de afschrijving op investeringen, indien van toepassing. Het meerdere wordt toegevoegd aan de reserve groot onderhoud.

Onderhoud tuinpark

Dit betreft o.a. kosten ten behoeve van uitbesteed werk, beplanting, zand, grond, schelpen, onderhoud en reparatie van gereedschappen en voertuigen. Komend jaar dus inclusief de extra investeringen.

Verenigingsblad en drukwerk

Betreft het saldo druk- en verzendkosten minus de opbrengsten van abonnementen van niet-leden.

Overige kantoorkosten

Betreft o.a. de nieuwjaarsreceptie, representatie bij lief en leed en administratieve kosten.

Verzekeringspremies

Betreft in hoofdzaak de premie voor de verenigings¬opstallen en inventarissen.

Bestuur

Het voltallige bestuur van tuinpark Ons Buiten deelt mee dat het kennis heeft genomen van de cijfers in het verslag.
Was getekend: Erik Hooijberg, Saskia Boerma, Hanneke Weber, Henk van der Raaij, Ruud van Buren en Hans Krijger.

Door te bereken bedragen

	2017	2018	Verschil %	
Jaarnota				
Contributie AVVN/BVV	82,90	82,90	0,0%	
Jaarlijkse algemene bijdrage	105,00	105,00	0,0%	
Grondhuur eigen tuin - per m2	0,49	0,49	0,0%	
Grondhuur algemeen groen	61,50	61,50	0,0%	
Watergeld:				
- retour voorschot voorg. jaar	-36,00	-36,00	0,0%	
- algemeen verbruik voorg.jaar	10,60	10,60	0,0%	
- verbruik tuin voorg.jaar - per m3	1,79	1,79	0,0%	
- voorschot komende jaar	36,00	36,00	0,0%	
Assurantie - doorberekening o.b.v. opgave AON				
Waterzuiveringskosten	42,00	42,00	0,0%	
Beveiliging	13,00	13,00	0,0%	
Vuilafvoer	29,00	29,00	0,0%	
Onroerend Zaak Belasting	2,00	2,00	0,0%	
Bijdrage bomenfonds	10,00	10,00	0,0%	
Bijdrage t..b.v. Behoud Ons Buiten	10,00	10,00	0,0%	
Diverse door te berekenen bedragen				
Boete niet gedane werkbeurten	26,50	26,50	0,0%	1
Boete geen (tijdige) opgaaf baggeren	26,50	26,50	0,0%	2
Boete geen (tijdige) opgaaf waterstand	26,50	26,50	0,0%	
Doorberekening niet gedane werkbeurt	106,00	106,00	0,0%	3
Indien baggeren door OB	106,00	106,00	0,0%	4
Boete i.v.m. te laat betalen - per week	12,00	12,00	0,0%	5

RESULTATENOVERZICHT

BATEN	werkelijk 2016	begroting 2017	begroting 2018
Doorberekend aan leden			
Grondhuur	99.202	98.000	98.000
Waterverbruik	16.269	15.700	15.700
Afvalstoffenheffing/vuilafvoer	12.963	13.000	13.000
Verzekering tuinhuizen	41.180	42.200	42.200
Contributie AVVN/BVV	34.915	35.400	35.400
Rioolrecht en OZB	19.668	19.700	19.700
Beveiliging	5.811	5.800	5.800
Bomenfonds	3.576	4.500	4.500
BOB - Behoud Ons Buiten	4.470	4.500	4.500
Totaal Doorberekend aan leden	**238.053**	**238.800**	**238.800**
Verenigingsinkomsten			
Entreegelden	3.080	2.400	2.400
Jaarlijkse bijdrage	45.594	46.900	46.900
Bijdrage aspirant leden	1.151	1.500	1.500
Rente spaarrekening/deposito	1.524	2.500	2.500
Onderhoudsbijdrage Stadsdeel	13.769	12.000	12.000
Diverse opbrengsten	7.852	2.500	2.500
Opbrengst Winkel van S(ch)inkel	50.006	52.000	52.000
Opbrengst Verenigingsgebouw	71.989	75.000	75.000
Totaal Verenigingsinkomsten	**194.964**	**194.800**	**194.800**
Totaal BATEN	**433.017**	**433.600**	**433.600**

RESULTATENOVERZICHT

LASTEN	werkelijk 2016	begroting 2017	begroting 2018
Doorberekend aan leden			
Grondhuur	99.202	98.000	98.000
Waterverbruik	11.561	15.700	15.700
Afvalstoffenheffing/vuilafvoer	9.411	13.000	13.000
Verzekering tuinhuizen	41.299	42.200	42.200
Contributie AVVN/BVV	34.915	35.400	35.400
Rioolrecht en OZB	11.792	19.700	19.700
Beveiliging	5.930	5.800	5.800
Bomenfonds	3.576	3.600	3.600
BOB - Behoud Ons Buiten	4.470	4.500	4.500
Totaal Doorberekend aan leden	**222.154**	**237.900**	**237.900**
Gebouwen en tuinpark			
Afschrijving - groot onderhoud	0	9.500	9.500
Energie	3.584	3.000	3.000
Onderhoud tuinpark	35.838	26.400	50.000
Totaal Gebouwen en tuinpark	**39.422**	**38.900**	**62.500**
Kantoorkosten			
Porti	292	800	800
Communicatie	1.647	1.200	1.200
Verenigingsblad en drukwerk	3.440	7.300	7.300
Overig	6.786	6.800	6.800
Totaal Kantoorkosten	**12.165**	**16.100**	**16.100**
Algemene kosten			
Verstrekkingen kantine	7.400	8.000	8.000
Verzekeringspremies	8.412	8.500	8.500
Diverse	2.010	4.000	4.000
Totaal Algemene kosten	**17.822**	**20.500**	**20.500**
Overige			
Kosten Winkel van S(ch)inkel	46.248	52.000	52.000
Kosten Verenigingsgebouw	68.805	68.000	68.000
Totaal Overige	**115.053**	**120.000**	**120.000**
Saldo baten en lasten	**26.401**	**200**	**-23.400**
Totaal LASTEN	**433.017**	**433.600**	**433.600**

Afscheid oudtuinders

Zaterdag 26 augustus droegen Ali en Rob Hafkamp hun tuin op Ons Buiten over aan nieuwe tuinders. En dat vonden ze niet makkelijk! Gelukkig waren de dochters er, voor de nodige emotionele ondersteuning. Evenals vele tuinders.

Maar liefst 33 jaar hebben Ali en Rob op Ons Buiten getuinierd. Maar het bleef niet bij tuinieren. Wat deze mensen niet allemaal hebben gedaan voor onze vereniging! We noemen deze activiteiten nog een keer op; misschien kunnen huidige tuinders hier inspiratie uit opdoen…

GELUKKIG WAREN DE DOCHTERS ER VOOR DE NODIGE EMOTIONELE ONDERSTEUNING!

Zowel Ali als Rob heeft deel uitgemaakt van het bestuur en ze zaten in de redactie van het verenigingsblad Ons Buiten Kontakt (de voorloper van de glossy). Sinds het eerste nummer van de glossy (in 2013) verzorgt Ali de rubriek 'Voor u gelezen'. En dat doet ze gelukkig nog steeds! Ook is ze jarenlang gastvrouw van Ons Buiten geweest: ze zocht dan zieke tuinders op met een bloemetje. Verder zat Ali in de commissie 'Tuinkunst' en ze was de gezellige coördinator bij het kerstbloemschikken ('Kom je ook in december? Het is altijd zo gezellig. Moet je echt een keer doen!'). Rob was mederedacteur van 'de Wandelgids', waarin een wandeling over Ons Buiten is opgenomen en hij stuurde vanuit het bestuur het bomenteam aan.

Waarschijnlijk hebben ze nog veel meer gedaan. Voor, en achter de schermen. En alles deden ze opgewekt en positief, met de groots mogelijke bescheidenheid.

Terug naar 26 augustus. Na de overdracht van de tuinen – er vertrokken nog vier langgedienden – was er in de kantine een receptie voor Ali en Rob. Deze werd goed bezocht. Er was taart, Erik hield een mooie speech, en er waren natuurlijk cadeaus. Ali en Rob: dank voor alles en we zullen jullie missen!

Sandd
Port betaald
Port payé

FSC
www.fsc.org
MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C017135

Indien onbestelbaar retour: Tuinpark Ons Buiten, Riekerweg 15, 1066 BT Amsterdam

ONSBUITEN

AANBOD
Abonnement op ONS BUITEN

Geniet je (als niet-tuinder) ook zo van ons kwartaalblad ONS BUITEN? Neem dan nu een abonnement! Je ontvangt vier nummers per jaar voor € 17,-.

Stuur een e-mail naar: redactie@ons-buiten.nl met daarin duidelijk je naam, adres en postcode. Dan ontvang je spoedig onze betaalgegevens. Zodra je hebt betaald, ontvang je het eerstvolgende nummer en gaat je abonnement in.